

DELAVSKA ENOTNOST

VOLITVE V OBČINSKE LJUDSKE ODBORE POMENIJO poglabljanje socialistične demokracije

Letošnje jesen bodo volitve v občinske ljudske odbore. Naš celoten gospodarski sistem in družbeni mehanizem je pri nas vse bolj jasno orientiran na ekonomsko in družbeno krepitev komun, kot osnovnih celic našega družbenoekonomskega sistema. Zaradi vsega tega zaslužio priprave na volitve občinskih ljudskih odborov vsestransko pozornost naše javnosti, predvsem pa delavstva in delavskih organizacij. Nobenega dvoma namreč ni, da sta sodobni tempo in kvaliteta razvoja in rasti komunalne skupnosti v veliki meri odvisna od zrelosti vseh organov komunalne skupnosti, zlasti pa od zrelosti in sposobnosti občinskih ljudskih odborov.

Letošnje volitve v občinske ljudske odbore so pomembne tudi, ker bomo tokrat prvič izvolili zbornice proizvajalcev v občinah. Uvedba zbornice proizvajalcev kot drugega doma v občinskem ljudskem odboru, predstavlja pomemben korak v razvijanju družbenega mehanizma komunalne skupnosti in pomemben prispevek k povezovanju proizvajalcev s področja komun. Ze nekaj časa sem je bilo občutiti v sistemu organov neposrednih proizvajalcev določeno vrzel, ki se je kazala prav v tem, da med delavskimi sveti in zbornicami proizvajalcev ni bilo vsesmerne povezanosti. Na vmesnega člana, ki bi povezoval organizem neposrednih proizvajalcev. Poleg tega pa je bilo občutiti premajhno operativno gospodarsko povezanost proizvajalcev na področju komun. Vsi tedaj so se nekaj časa pripravljali na volitve. Na vmesnem členu, ki bi povezoval organizem neposrednih proizvajalcev. Poleg tega pa je bilo občutiti premajhno operativno gospodarsko povezanost proizvajalcev na področju komun. Vsi tedaj so se nekaj časa pripravljali na volitve. Na vmesnem členu, ki bi povezoval organizem neposrednih proizvajalcev. Poleg tega pa je bilo občutiti premajhno operativno gospodarsko povezanost proizvajalcev na področju komun.

Socialistične zveze je pričakovati, da bo sindikalni aktiv razvil vsestransko dejavnost in pritegnil čim širši krog delavstva v priprave. Pričakovati je, da bomo svojo aktivnost razvili predvsem v treh smereh:

● Prvič. V splošne priprave za volitve, preko katerih naj bi sindikati angažirali našo delavsko javnost v čimbolj stvarne razprave o razvoju in kakovosti naših komun, o gospodarski problematiki s posebnim oziranjem na splošne perspektive gospodarstva pri nas in podobno.

● Drugič. Posvetili naj bi posebno pozornost uvedbi zbornic proizvajalcev v komun, ker gre v bistvu za novo ustanovo, za nov organizem.

● Tretjič. Zavzeli bi se zato, da bi se čim jasneje izkristalizirali kriteriji za izbor kandida-

vanj še preveč na odnosih med proizvajalcem in fiskalno ustanovo medtem ko je mogoče tako skupnost zasnovati samo na tem, da komuna predstavlja združbo proizvajalcev. Prav zaradi tega, ker se komuna javlja še vse preveč kot zgolj fiskalna ustanova, ni močnejšega vpliva industrijskih proizvajalcev na kmečke proizvajalce, manjka čisto proizvodne in gospodarske koordinacije med proizvajalci v komun in manjka ekonomskega vsklajevanja medsebojnih interesov. Vsekakor obeta uvedba zbornice proizvajalcev ugoden korak k zbuževanju proizvajalcev v komunalni skupnosti. Zelo velike važnosti pa je tudi v kakšnem razmerju so proizvajalci zastopani v občinskem zboru. Tudi v tem pogledu bo treba ob letošnjih volitvah napraviti neke premi-

organi komunalne skupnosti in o problemih, ki v zvezi s tem nastajajo. Kakorkoli je res, da je ekonomska stimulacija tako za individualnega proizvajalca kot za gospodarsko organizacijo prvenstvene važnosti in naporih za doseg čim ugodnejšega proizvodnega učinka in ekonomskega uspeha, vendar pa je res, da ima v teh prizadevanjih neverjetno veliko vlogo in pomen lahko prav ta komuna kot neposrednejši družbeni organizem proizvajalcev samih. Zdi se, da je ta subjektivna vloga komunne marsikje premalo uporabljena kot faktor, ki lahko ugodno vpliva na proizvodnjo in gospodarjenje v gospodarskih organizacijah.

Poleg razprave o tem, kako mehanizem komunalne skupnosti vpliva na ugodno in povoljno gospodarjenje in proizvajanje v gospodarskih organizacijah, pa so sindikati poklicani, da organizirajo tudi razpravo o tem, kako organizem komunalne skupnosti razpolaga in gospodari s sredstvi, ki so mu dana na uporabo. V teh razpravah se bomo seveda nehoti nujno znašli pred latentnim problemom, ki obstaja v tem, da so objektivne potrebe skoraj sleherne komunalne skupnosti daleč večje od razpoložljivih sredstev. Seveda je razrešitev tega nasprotja možna samo s povečanim dohodkom, ki ga ustvari proizvodnja določene komunalne skupnosti. Toda, prav dejstvo, da sleherna komunalna skupnost razpolaga z manj sredstvi, kot bi jih potrebovala, če bi hotela pokriti vse potrebe, nam vsem skupaj narekuje zelo preudarno razpolaganje in gospodarjenje z obstoječimi sredstvi. V nekem smislu bo treba bolj kot doslej ponekje opozoriti na ekonomsko računico, to se pravi na to, da je treba pri slehernem vloženem in potrošenem denarju temeljito premisliti, kakšne sadove bo rodil. V tem smislu bo treba v bodoče že vnaprej onemogočiti vse megalomanske in nepremišljene investicije, ki se tu in tam še vedno pojavljajo. Treba bo resno preanalizirati problematiko stanovanjske izgradnje, družbene prehrane itd. V te razprave bodo delavci nedvomno vnesli dosti kritičnih pripomb in konstruktivnih sugestij, istočasno pa nedvomno obilno naprednih koncepcij.

● Delavski sindikati pa smo letos poklicani posebej angažirati se v pripravah na volitve zborov proizvajalcev. Obstoječi zakonski predpisi sicer ne nalagajo sindikalnim organizacijam nikakršnih upravnih dolžnosti v zvezi s kandidiranjem, organiziranjem volitev itd. Zakon legalizira zbor volitev tudi v gospodarski organizaciji, s tem, da vse proizvajalce, ki imajo volilno pravico, razglašajo za tak organ. Ta organ sklicujejo predsednik delavskega sveta, zbor volivcev pa izbira kandidate za volitve. To se pravi, da so vsa upravna organizacijska pooblastila v zvezi z volitvami prenesena na samoupravne organe proizvajalcev. S tem, da sindikati po določilih Zakona ne prevzemajo v zvezi z volitvami nikakršnih opravil, pa se ne pravi, da ni potrebna njihova temeljita družbena aktivnost. Nasprotno njihova aktivnost je zelo potrebna in zaželena. Predvsem pričakujemo, da bodo sindikalne organizacije skrbale za to, da se bodo v delovnih kolektivih čim jasneje izkristalizirali kriteriji o tem, koga kaže kandidirati za odbornika občinskega zbora proizvajalcev. Dosedanje izkušnje govore, da so vsi organi delavske samouprave dobili svojo jasno družbeno vrednost. Prav zato je pripravljeno za delo v vseh organih družbenega upravljanja in v organih oblasti med delovnimi ljudmi zelo velika.

Pri tem pa ne gre pozabiti, da si tudi posamezni zbrokratizirani demagogi in podobni žele priti v organe, kjer se odloča in sklepa, da bi za svojo demagogijo dobili potrebno torišče. Povsod tam, kjer družbene organizacije in zlasti sindikati zelo jasno prodrto med delavsko javnost s tem, kakšne osebe in družbene vrednote mora imeti, kdor hoče delati v organih naše socialistične skupnosti, povsod tam so vsa prizadevanja posameznih demagogov itd., da bi bili kandidirani in izvoljeni brez uspeha. (Dalje na 3. strani)

Zdaj poprimimo

Poletna vročina se že odmiha jesenskemu hladu. Zelja premnogih, da preživijo svoje dopuste, ko je čas za dopustovanje najbolj primeren, to je, v poletnih toplih in jasnih dneh, se je uresničila. Seveda se je to, ponekde več, drugod manj, občutno poznalo v naših gospodarskih enotah in ustanovah. — Tudi ritem življenja v mestih in delavskih naseljih je nekoliko pojenjal. Zato je bilo toliko živahnije ob morju in v gorah. In zdaj se tudi, da je letos več delavcev in njihovih svojcev kot druga leta, koristno preživelo svoje proste dneve v domovih in taboriščih, ki so jih sindikati in druge organizacije pripravile za oddih naših delovnih ljudi. Tako je tudi prav. Le ene pripombe ne smemo mimo grede prezreti. Kot vsako leto, tako tudi letos niso bili dopusti razporejeni na vse leto. Zlasti velja to za različne administrativne in upravne ustanove. Mnogokje se tega ali onega ni moglo opraviti, marsikje je delo zastalo. Sicer pa, kar je je. Sedaj so delovna mesta zopet popolnoma in ritem življenja postaja živahniji.

Gospodarski uspehi doseženi v prvem polletju nas izpodobijo k novim delovnim naporom, da s povečano proizvodnjo zagotovimo vse višjo življenjsko raven. Pred nami je mnogo opravil, katerih se moramo lotiti z vso vneto.

Sklepi kongresa delavskih svetov, ki je zasedal tik pred poletniško sezono, nam nalagajo stalno in menčno poglabljanje socialistične demokracije in razvijanje mehanizma družbenega in delavskega upravljanja. Skoro bo kongres Ljudske mladine Slovenije, in za ves naš razvoj nadvse pomemben kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Sme tik pred volitvami v občinske ljudske odbore, ko bomo prvič volili tudi občinske zbornice proizvajalcev. Letos bo tudi kongres Zveze delavskih prosvetnih društev »Svoboda« in prosvetnih društev Slovenije. V naših kolektivih poteka druga faza analitične ocene delovnih mest. Mnogo, mnogo je nalog, ob katerih so naši delavski sindikati poklicani, da dejavno sodelujejo in s tem pripomorejo k vsestranskemu ekonomsko-političnemu razvoju naše domovine. Zato sedaj trdno poprimimo Boš

Tovariš Djuro Salaj, predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, je pretekli petek prispel v Moskvo. Na povabilo sovjetskih sindikatov se bo v Moskvi udeležil proslav petdesetletnice njihove ustanovitve. Na vnkovskem letališču so tovariša Salaja sprejeli predsednik sovjetskih sindikatov Grišin in predstavniki sovjetske vlade.

IZ RAZGOVORA S SEKRETARJEM SEKRETARIATA ZA DELO IZVRŠNEGA SVETA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE TOVARIŠEM DR. MARIJANOM DULARJEM O ANALITIČNI OCENI DELOVNIH MEST.

Gre za pravilna razmerja

Kot smo že pisali, je republiški svet ZSJ za Slovenijo priporočil vsem sindikalnim organizacijam, naj v vseh gospodarskih organizacijah zahtevajo, da delovni kolektiv seznanijo z rezultati opisa in popisa delovnih mest, kar so podjetja opravila v prvi fazi analitične ocene. Vendar še nimamo poročil, da bi to že kje napravili. Nekateri sindikalni odborniki vedo povedati, da so marsikje vse dosedanje delo opravili le bolj v ozkem krogu in da delavcem še ni povsem jasno, za kaj gre pri analitični oceni delovnih mest. Zato tudi najrazličnejša mnenja, ki pa dobivajo skoraj povsod enak imenovanje: gre za plače in ponekod že računajo, koliko bodo dobili, ko bo analitična ocena končana. Zato smo zaprosili sekretarja Sekretariata za delo pri Izvršnem svetu LRS tovariša dr. Marijana Dularja, naj nam pove svoja opažanja glede analitične ocene delovnih mest in na katere probleme kaže zlasti opozoriti sedaj, ko se lotevamo že druge faze analitične ocene.

Pri dosedanjem delu na analitični oceni delovnih mest je

pri vrednotenju delovnih mest — Višina plač je odvisna od naše gospodarske moči in od gospodarske politike, ki jo uveljavljamo z družbenim planom

bilo opaziti, da so poskušala združenja in zbornice obiti oblastvene organe, to je tajništva za delo okrajnih ljudskih odborov in republiški sekretariat za delo. Združenja in zbornice bi morale namreč poslati vsa navodila, ki so jih dajala podjetjem, istočasno tudi okrajnim ljudskim odborom in sekretariatu, kar se pa ni zgodilo, čeprav so ljudski odbori v prvi vrsti odgovorni, kako bo analitična ocena v podjetjih potekala. Tako se je zgodilo, da so se okrajna tajništva za delo sorazmerno pozno vključila v to delo. Republiški sekretariat je na to pomanjkljivost opozoril že pred meseci. Zvezni sekretariat za delo, vendar znova uslovljavlja, da se zbornice in združenja ne drže tega. Tako je morda prišlo tudi zatrdatelj, ponekod do dvojnih navodil in da konec koncev v marsikaterem podjetju niso vedeli, koga

nej poslušajo: okraj ali svoje združenje. Republiški sekretariat je skupno z Zavodom za organizacijo dela in varnosti pri delu priredil tridnevni seminar, na katerem so bili predstavniki iz vseh okrajnih tajništev za delo ter so na ta način usposobili okrajna tajništva, da so se lahko temeljite vključila v to delo in podjetjem učinkovite pomagala.

● Kaj pa občinski ljudski odbori?

Pri občinskih ljudskih odborih se šele oblikujejo organi, ki naj bi prevzeli posle, ki so jih doslej opravljali okrajni ljudski odbori. Skoraj vsi občinski ljudski odbori že imajo svete za delo, le da jih večina nima aparata, ki bi bil (Nadaljevanje na 5. strani)

Marjanca Jemec: Obiralka kmelja

lov za bodoče ljudske odbore. Pri tem se moramo zavzeti za to, da bi bilo med kandidati in med izvoljenimi več delavstva, zlasti več delavskega naraščaja in da bi bila sestava bodočih ljudskih odborov tudi glede na spol mnogo bolj izravnana kot doslej.

Ze doslej so se naši občinski ljudski odbori smelo razvijali v organizme prave komunalne skupnosti. Z reorganizacijo upravno teritorialnih enot so se komune okrepile, dobile jasnejšo družbenoekonomsko podobo in so na ta način v nekem smislu samostojno zadihale. Prav tako se je že doslej učvrstila ekonomska in pravna samostojnost komun. Med osnovnimi problemi komunalne skupnosti sta nedvomno dva:

Tesnejša ekonomska povezava proizvajalcev v ekonomsko skupnost, kajti doslej so odnosi med komunjo in posameznimi proizvajalnimi enotami zasno-

ke v korist zastopništva neposrednih proizvajalcev.

Drugi problem, ki je zelo važen za bodoči razvoj komunalne skupnosti, pa je nadaljnja razmejitev ekonomskih in družbenih pooblastil med komunjo in večjim upravno teritorialnimi enotami naše skupnosti. Analiza naše gospodarske politike je namreč pokazala, da proces te razmejitve že zdaleč ni zaključen, ker so še vedno v domeni višjih upravno teritorialnih enot številna družbenoekonomska opravila, ki so po svojem značaju taka, da jih more najuspešneje opravljati komuna, da pa so v domeni organov komun še marsikatera opravila, ki so po svojem značaju taka, da daleč presegajo okvire posamezne komunne. Seveda so to stvari, ki se morajo postopoma kristalizirati in katerih razmejitev zahteva svoj čas, toda mestoma vendar prepotati urejamo stvari, na katere že praksa opozarja, da jih je treba drugače urediti.

● V splošne priprave na volitve v občinske ljudske odbore bi morali delavski sindikati vtičniti predvsem dva osnovna poudara: Razpravo o tem, kako celoten družbeni mehanizem komunalne skupnosti skrbi za to, da se obstoječe proizvajalne sile določene komunne izkoristijo zato, da da proizvodni potencial čimvečji dohodek. S tega stališča bi bilo nujno razmotriti delovanje posameznih organov naših komun in s tega stališča tudi razpravljati o tem, kakšne naj bodo komunne po svojem sestavi v bodoče. S tega stališča bi bilo nujno razmotriti o aktualnih političnih in mednarodnih vprašanjih. — Na sliki: Hugh Gaitskell pri tovarišu Titu.

Minulo sredo je prispel v našo državo na zasebni obisk Hugh Gaitskell, voditelj britanskih laburistov. To je njegov prvi obisk v Jugoslaviji, odkar je nasledil Atleeca na tem položaju in postal vodja britanske opozicije. Gaitskell si je v naši državi najprej ogledal Reko in ladjedelnico »3. maj«, od tod pa je odpotoval na Brione, kjer je imel, kot je sam izjavil, »dolg, odkrit in zelo zanimiv razgovor s predsednikom Titom o aktualnih političnih in mednarodnih vprašanjih.« — Na sliki: Hugh Gaitskell pri tovarišu Titu.

BRZOTAVJE

V nedeljo dopoldne so v Trzic prispeli francoski gostje...

Pri zdravstvenem domu v Nazarju urejujejo dvoje stanovanj...

Sindikalna podružnica zdravstvenih delavcev v Nazarju nadaljuje z zdravstvenimi akcijami...

Sindikalna podružnica zdravstvenih delavcev v Nazarju si je močno prizadevala...

Republiški odbor Sindikata komunalnih in obrtnih delavcev Slovenije se zavzema za to...

Tudi podjetja z področja konjiške občine bodo letos razstavljala svoje izdelke...

Med prvimi v konjiški občini so imeli pred nedavnim svoj polletni občni zbor...

Nedavno tega so se v tovarni usnja KONUS mudili predstavniki uvoznih podjetij iz Belgije...

Na skupnih posvetovanjih v večjih krajih občine, ki jih je sklical Občinski odbor SZDL...

Kmetijske zadruge oziroma njihovi odbori na področju konjiške občine razpravljajo...

Te dni se je na sedežu Krajevnega ljudskega odbora v Storah vršila razširjena seja...

Pretekli teden so se sestali v Kočevju člani komisij za kmetijstvo...

Dne 2. avgusta je bila konferenca Občinskega sindikalnega sveta Novo mesto...

Ceravno je čas dopustovanja, sindikalno delo v radgondskih kolektivih in občini ni zamrlo...

KAKO JE OBČINSKI SINDIKALNI SVET LJUBLJANA-VIČ ORGANIZIRAL DOPUSTOVANJE

Občinski sindikalni svet Ljubljana - Vič in Društvo prijateljev prirode sta letos osnovala...

Počitniška skupnost

Naš prvi dan dopusta v počitniškem domu v Nerezinah se je začel...

Z drugo skupino, ki je večeraj odšla iz našega doma, se nismo takole pomenili...

Sam smo si postregli pri zajtrku, kosilu in večerji. Ko je pomočnica Pavla prinesla juho in prikuho...

ružnice nimajo dovolj sredstev za lasten dom, združujejo pa se v ta namen tudi kaj nerada...

Sami smo si postregli pri zajtrku, kosilu in večerji. Ko je pomočnica Pavla prinesla juho in prikuho...

POČITNIŠKA SKUPNOST

ko torej veliko prispeva k prijetnemu dopustu delavcev, če uresnitji zamisel - organizira

bo za 6 hiš in 10. julija je prišla v Počitniški dom že prva skupina delavcev na dopust...

Res, samo mesec dni je preteklo od podpisa najemne pogodbe do prvih gostov...

Na Susku in Vrana jezeru Dopustovanje v Nerezinah ni dopustovanje v navadnem smislu...

in drugo leto? Za drugo leto ima upravni odbor Počitniškega doma...

Malem Lošinju mislijo osnovali podružnico. Obnoviti mislijo eno od zgradb s pomočjo mladinske delovne brigane...

Za takšno obliko dopustovanja pa se že zanima tudi Okrajni sindikalni svet Ljubljana...

Na Susku in Vrana jezeru Dopustovanje v Nerezinah ni dopustovanje v navadnem smislu...

Posebnost otočanov je njihova noša. Zenske nosijo kratka krila, ki jim ne segajo niti do kolen...

Tretja posebnost je vaška skupnost. Ta je značilna za življenje otočanov in pogolena s krajem in pogoj življenja...

boda. Zene opravljajo v glavnem gospodinjstva dela. Pri ribarjenju kaj malo pomagajo...

Na Susku in v Nerezinah skorajda ne poznajo tatvin. Na Susku je bilo na primer od leta 1945 do 1955 kaznovanih za razne prestopke 3 oseb...

Skupina dopustnikov je odšla tudi na znamenito Vrana Jezero na otoku Cresu...

Dobri vtisi

V Počitniškem domu v Nerezinah imajo knjigo vtisov. Prelistali smo jo in prebrali tole:

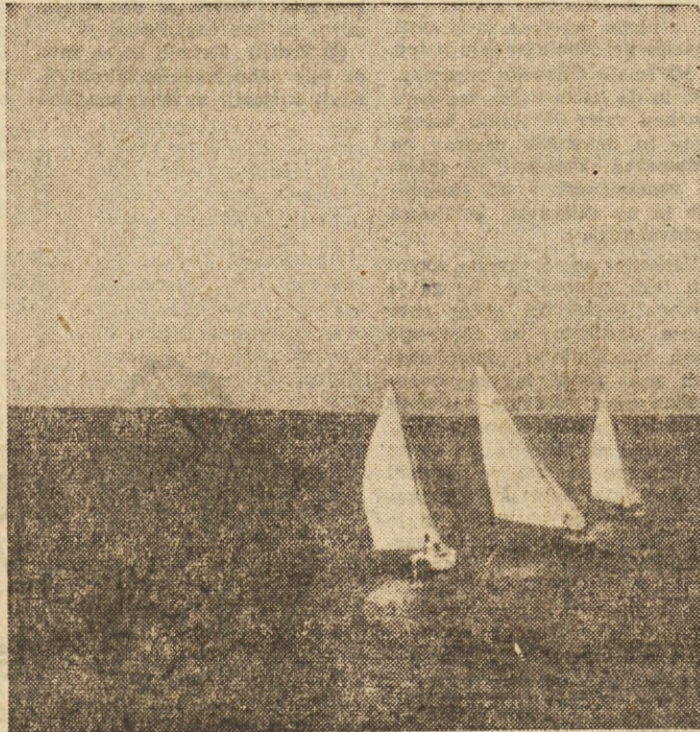
»V Nerezinah smo bili zadovoljni... Vrana obilna... Odhajamo z dobrimi vtisi.

»Počitnice v Nerezinah so bile nad vse prijetne, o vsem se lahko izrazimo najpoglavneje, Lah, Drolec

»Občinski sindikalni svet Ljubljana - Vič je imel pri izboru Nerezine prijateljev in mirnega kraja za naše počitnice...

»Življenje je leno - to ni več samo prazna fraza, če si preživel le nekaj dopustniških dni v Počitniškem domu Vič...

Kakršen koli komentar k dopustovanju v Nerezinah, k organiziranju Počitniškega doma je odveč od teh nekaj vtisov in zavahov...

Dne 11. avgusta je bila v Nerezinah tradicionalna regata. Gostje počitniškega doma pa so sodelovali v tekmovalstvu...

Sumi smo si stregli

Zato, ker je Počitniški dom v Nerezinah počitniška skupnost, smo si vselej sami postregli ob zajtrku, kosilu, večerji...

Vsa ta drobna dneva opravila nam niso v ničemer zagrenila dopustniških dni...

Sam na takšen način, ob delni samopostrebi, ob sodelovanju vseh tistih, ki so na dopustu, tudi lahko organizatorji nudijo delavcem in uslužbenecem članom sindikalnega sveta Vič in Center prenočišče...

Od pogodbe do prvih gostov - samo mesec dni

Pobudo za organiziranje počitniškega doma je na eni izmed sej Društva prijateljev prirode izrekel predsednik Društva Slavko Bremše...

Na področju občine Vič je trideset malih podjetij: obrtnih delavnic, trgovin, mesniših tovarn...

Počitniški dom nekte ob morju

Na predlog tovariša Bremšeta so izbrali za kraj letovanja Nerezine. V Nerezinah je precej poslopj nenaseljenih...

Ko so odborniki zbrali sredstva, je bil Počitniški dom urejen v mesecu dni...

OB ROBU DOGODKOV

LJUDSKA REPUBLIKA MONGOLIJA

Ob obisku vladne in partijske delegacije Ljudske republike Mongolije

Dne 27. avgusta bo prispela v Jugoslavijo delegacija vlade Ljudske republike Mongolije...

Ljudska republika Mongolija je bila do nedavnega neznana država. Danes ni več. Napor njeneja ljudstva...

so v glavnem pašniki. Zivinjoreja je izredno razvita. Po nekaterih podatkih ima Mongolija 9 milijonov glav goveje živine...

Vendar so v zadnjih letih začeli graditi v Mongoliji tudi industrijo. Zgradili so nekaj usnjarn, veliko tovarno za predelavo mesa v Ulan Batorju...

Dežela je planinska: stepa in puščava pokrivata velik del njene ozemlja. Orne zemlje je komaj 75.000 hektarov. Ostalo

širile vesti, da so v Mongoliji odkrili velika ležišča urana.

Mongolija ima zelo burno zgodovino. Od najstarejših časov so bili Mongoli nomadski živinjorejci...

V 15. stoletju so Mongolijo zasedli Rusi, kasneje pa Kitajci in Mandžurci. V tem času se je v Mongoliji razširil budistični lamaizem...

V tem času je prišlo v Mongolijo do prvih organiziranih uporov proti posvetnim in cerkvenim fevdalcem...

Po Oktobrski revoluciji so v Mongolijo prodrele ruske belogardistične tolpe. Belogardistična okupacija pa je še povečala revolucionarno razpoloženje mongolskih

Odločitev

Piskačoj glas tovarniške sirene je zaključil večerno delo. Manka je vzela svoje stvari, torbico in jopo, stekla po zaviti stopnicah in se znašla na cesti. Danes si ni želela družbe delavk, ki so se vsule za njo. Pospešila je korak. Sivomodre oči, ki so se tako rade smejale, so bile čudno motne, kot bi jokale.

Sunkovito je odprla vrata svojega stanovanja, male podstrešne sobice, in prižgala luč. »Tukaj si!«

»Glas ji je trepetal. Videla je Janeza, kako se brezskrbno valja po postelji. Stopila mu je blizu.«

»Pijan si. Obratovodja pa se jezi, ker te ni na delo.«
»Poslušaj, Manka!«
»Nič poslušaj. Saj sem molčala, zdaj ne morem več. Samo nase misliš. Kaj bo z otrokom, če bom s to piščo preživljala se tebe. Ne računaj, da bodo v tovarni še dolgo gledali tvoje pohajkovanje in zamujanje. Odpovedo ti in potem... potem...«

Zahlipala je v žuljavem dihanju. Janez ji je položil roko na ramena, ki so se v ihtenju sunkovito stresala. Odmaknila se je.

»Piješ... Piješ! Ali ne vidiš, kako se ugonaobilš?«
»Pogledala ga je s solznimi očmi. Glas ji je postal mehak, skoraj proseč.«

»Povej Janez, zakaj si začel tako. Bil si tako dober, ko sva se spoznala. Ali si pozabil, kako te je obratovodja hvalil in tudi meni večkrat ponagajal, češ kako pridnega fantima imamo. Bila sva polna lepih načrtov in nad o novem mestu domu, ki si ga bova ustvarila. Sedaj si pa... Vse se podira. Čaka nas samo še bedno životarjenje in...«

PRISPEVKI ZA TISKOVNI SKLAD

Sindikalna podružnica Ivana Cankarja, Ljubljana	500 din
Kartonžarna tovarna, Ljubljana	10.000 »
Sindikalna podružnica »Volnenka« Ljubljana	5.000 »
Goliati Ivan, Trbovlje	155 »
Iglič Jakob, Ljubljana	220 »

tegnil si je zaspano telo in se široko zarežal.)
»Ne čvekaš neumnosti. Dokler bom jaz skobel za te, ne boš nikoli slabo živela, niti ti, niti otrok.«

Govoril je v presledkih. Jezik se mu je leno valil po ustih. Oprl se je na komolec in se počasi vseda na rob postelje. Pijana, motne oči so se skrivnostno zasvetile.

Segel je v žep in vrgel predno polno pest zmečkanih bankovcev.
»Na, tukaj imaš! Samo pridi-gaš mi ves večer in mi ne pu-tiš do besede.«

»Vzemi, no!«
Začutila je, kako jo v grlu duši. Rada bi zavpila, pa ni mo-gla. S težavo je zdavila iz sebe: »Janez, to ni tvoj denar. Po-vej, prosim te, povej, kje si ga dobil. Bodi odkrit. To ni poš-te-no zasluženo!«

»Pošteno zasluženo! Ha, ha! S kašninimi neumnostmi si še beliš glavo. Misliš, da sem bedak, ki bom garal cel mesec za tistih par tisočakov... Pogledj, to sem pa tako hitro in brez truda zaslužil!« Medkal je bankovce, da so zopno zasumeli. Potem je ostro zapil oči v Manko in klnil:

»Samo jeziki za zobe, puncal!

Globoko je zajel sapo. Veliko truda sa je stalo, da je lahko povedal vse to.

»Janez, tega ne bi smel!« Samo to je spravila iz sebe, tako jo je pretreslo spoznanje, kako daleč je zabrede, njen Janez.
»Neumnica, kaj ne bi smel?«
»Krsti!«

»Krsti? Kdo pa je kradel?« Jaz sem samo pazil, ko so nosili in zato sem to dobil!« Pijano se je zasmel, kot da misli in se spominja na nekaj lepega.

»Ona pa je strmela vanj. V sencih ji je ključavalo. Vsaka misel je bila kot ostra bolečina: »Glej, kako zadovoljen je! Oh, nesrečnež in nesrečna družba, v katero je zašel. Ne, ne pustim ga tem izpriječencem, ne pustim se izigrati za vse moje lepe sanje. Da... Samo od njih mora, daleč stran, pa bo spet vse do bro. Moram ga rešiti, rešiti za vsako ceno!«

Tedaj se je nenadoma odločila. Ogrnila si je jopico in stekla proti vratom. Klical je za njo. Slišala ga je. Stekla je še hitre-je, da se ne bi premislila. Zna-šla se je na cesti. Morje luči ji je jemalo vid. Ultra si je pot med pisano gnečo ljudi, ki jih je zvalil topli poletni večer na ulico. Široke, ozke, male in ve-liko pestro barvane luči so se ji zazdale kot žive pošasti, ki se ji reže in pačijo.

»Kradel je, kradel je!«
»Samo pazil je,« ji je prigo-varjal drugi tuj glas.

Htela je. Bala se je, da bi jo kdo ustavil, kaj vprašal. Vsa zasopla se je znašla pred veli-kimi steklenimi vratmi. Zaprla je oči, stisnila zobe: »Ko bo vse za njim, vem da me bo razumel.« Postala je... samo za hip. Krepko je pritisnila široko ključko.

Okrogla, medla luč nad vhod-nimi vratmi je s trepetajočo svet-lobo osvetljevala vhod in dolg, ozek napis tik nad njo: Postaj-lujske milice.

SREDIŠČE KNAPOVSKIH REVIRJEV TRBOVLJE SE NAGLO RAZVIJA

Pridite, čudili se boste!

»Mi smo pa od tam doma, kjer se sonce ne smeja...«, to je bila nekot pesem naših »Slavčkov« — trbovlskega mladinskega pevkega zbora.

A danes? Pridite in oglejte si naše Trbovljske Slike Trbov-elj se naglo spreminja. Ni še tako dolgo od tega, če si korakal skozi Trbovlje, dati je ostala v spominu le ozka, dolga in prašna cesta. Danes je velik del te ceste že tlakovan, ostali del pa še gradijo. Ob široki tlakova-rih cesti se dvigajo veliki stanovanjski bloki z modernimi in udobnimi stanovanji. Ne je ob glavni cesti, pač pa pov-sod kamor te zanese oko lahko vidiš kako se gradi.

Ob času delovnih izmen ne slišiš več težkih korakov, ki hite na delo ali z dela. Udobni avtobusi: Rudnika, Elektrar-ne, Cementarne, Strojne tovar-nye prevažajo delavce iz odda-ljenih krajev na službena me-sta. In kaj smo s tem dosegli — veliko — delavec pride na delo sploht, dolga hoja utruja človeka — in kaj še — zavest, da nisi številka, pač pa si del skupnosti, ki razume tebe in ti njo.

Ponos Trbovljčanov pa je delavski dom z lepo gledališko

Priljubljen zdravnik

V letu 1953 smo dobili v Skofljičih na pobudo delavškega sveta in uprave rudnika barita Pleše celotno opremo za zdravstveno ambulanto. Tedanji Občinski ljudski odbor Skofljičja je pripravil prostore in tako je začela nujno po-trebna ambulanta že v sredi-ni leta 1953 trikrat tedensko delovati pod vodstvom zdrav-nika dr. Lobe Franceta. Po dveh letih je že moral zdrav-nik ordinirati dnevno. Dr. Lobe je 4 leta trdo in težko de-lal na tem hribovitem prede-lu. Nikdar ni odklonil pomoči bolnikom tudi v najbolj od-daljeni vasi.

Zdaj se je dr. Lobe poslo-vil od nas. Vsi št Skofljičje in bližnje okolice mu želimo obil-jo uspehov na novem službe-nem mestu. Za vso njegovo delo na Skofljiči se mu iskre-no zahvalujemo. Občani

in kino dvorano — ter na novo zgrajeno olimpijsko kopalnico. Kdo si ne bi v toplih polet-nih dneh zaželel vode in pri-jetnega sončnega Bazen je lep, 50 metrov dolg. Voda gre skozi filter, tako da vedno z navdu-šenjem skočijo v njo. Poleg te-kega kopalnice zgolj doprinos k razvedrilu in zdravju človeka.

Zdi se mi, da se pri graditvi takih objektov se vse premalo zavedamo, da je to grajeno in namenjeno ljudstvu. S tem, da plačam vstopnino 30 dinarjev, to ni nikak ekvivalent za tisto udobnost, ki jo koristim. Po-trebno je, da se tega zavedamo in skrbno čuvamo take napre-ve! Kdor pa še ne čuti spošto-vanja in odgovornosti, do teh udobnosti, mu je potrebno po-vedati in dopovedati, da gradi-tev takega objekta mnogo stane.

Trbovlje pa ima tudi vabljive izletniške točke, zato, če vas pot kdaj zanese v našo dolino, ne plašite se prašnega okolja postaje, pač pa kar pogumno naprej, da si ogledate razvoj našega mesta!

Oglejmo si še vstopnino ko-pališča: za otroke, dijake in študente samo 10 dinarjev, za

odrasle 30 dinarjev s skupno garderobo, kdor pa hoče imeti lastno kabino, pa pridene še 100 dinarjev.

Hočeš, nočeš, moraš priznati, da to ni ustanova, ki bi iskala dobiček. Pač pa je graditev ta-kega kopalnice zgolj doprinos k razvedrilu in zdravju človeka.

Zdi se mi, da se pri graditvi takih objektov se vse premalo zavedamo, da je to grajeno in namenjeno ljudstvu. S tem, da plačam vstopnino 30 dinarjev, to ni nikak ekvivalent za tisto udobnost, ki jo koristim. Po-trebno je, da se tega zavedamo in skrbno čuvamo take napre-ve! Kdor pa še ne čuti spošto-vanja in odgovornosti, do teh udobnosti, mu je potrebno po-vedati in dopovedati, da gradi-tev takega objekta mnogo stane.

Trbovlje pa ima tudi vabljive izletniške točke, zato, če vas pot kdaj zanese v našo dolino, ne plašite se prašnega okolja postaje, pač pa kar pogumno naprej, da si ogledate razvoj našega mesta!

OBVESTILO

Od nekaterih naših naročnikov smo sprejeli denarna nakazila. Ne moremo ugotoviti, zakaj so nam ta denar nakazali. Ker nismo na pi-smeni poziv dobili nobenega odgovora prosimo, spodaj na-vedene naročnike, da do 31. avgusta 1957 sporoče Upravi »Delavske enotnosti«, zakaj so nam poslali ta denar. V nasprotnem primeru bomo zneske knjižili v dobro našega Tiskovnega sklada.

Matjaž Jože, Gornji Grad	240 din
Masnak Anica, Sempeter	700 »
Goleš Ciril, Sentjur	240 »
Kern Franc, Komenda	240 »
Pregelj Franc, Hoče	460 »
Ravnik Andrej, Borovnica	200 »
Marolt Jožefa, Dol pri Hrastniku	500 »
Koprivnik Albin, Zreče	240 »
Martinjaš Slavko, Skoflja	200 »
Vodovšek Terezija	75 »
Drakler Alojz, Zreče	280 »

VOLITVE V OBČINSKE LJUDSKE ODBORE POMENJU

poglobljanje socialistične demokracije

(Nadaljevanje s prve strani)

Toda pri kandidiranju in volitvi odbornikov občinskega zbora proizvajalcev, kot ostalih organov naše skupnosti, ne gre računati samo z ljudmi, ki za-vestno in hote hočejo nekaj, kar bi moglo socializmu škodovati. Treba je računati tudi s tem, da ljudem nekateri stvari preidejo v navado in potem nehoti po-čno nekaj, kar ni dobro. Eden izmed takih pojavov je pred-vidno preobremenjevanje posa-menzikov z najrazličnejšimi družbenimi dolžnostmi in funk-cijami. Posledica tega je, da manjkajo pri izbiri kandidatov poznajo samo po nekaj ljudj; in njim nalože vsa družbena opravi-la. Tako se, hočeš nočeš, kon-centrirajo najrazličnejše druž-bene dolžnosti v rokah nekaj posameznikov, ki vsled tega ni-

ti ne preidejo do tega, da bi utegnili o stvareh, o katerih od-ločajo, temeljito razmisлити in se posvetovati z volivci, še manj pa utegnajo potem delati na uresničevanju svojih lastnih odločitev. To seveda nasti druž-benega samoupravljanja v no-benem pogledu ne koristi. Po-leg tega pa tak način pušča šte-vilne množice delavoljnih ob strani, vsed česar se potem najtežje družbeno pasivizirajo. Nobenega dvoma ni, da je pre-obremenjevanje posameznikov z najrazličnejšimi funkcijami škodljivo in vsled tega je prav, da se delavski sindikat z vso svojo delavsko avtoriteto za-vezujejo za to, da bodo pri kan-didiranju upoštevali tudi šte-vilni delovni ljudje, ki so svo-jim delom v proizvodnji in v družbenih akcijah opozorili na-se.

Dastirjev. Leta 1919 so v Urgi (sedaj Ulan Bator) začeli delovati prvi revolucionarni krožki, dve leti kasneje pa je bil v Urgi ustanovljen kongres Ljudske revolucionar-ne partije Mongolije. Na tem kongresu so sprejeli sklepe o ustanovitvi Ljudske armade in sestavičasne revolucionarne vlade. Ta vlada je proslila Sovjetsko zve-zo, naj ji pomaga izgnati ruske belogardi-šte. Že jeseni istega leta je mongolska Ljudska armada s pomočjo Rdeče armade osvojila Mongolijo. Leta 1924 je prvi svo-bodno izvoljeni Veliki ljudski Hural (vse-mongolski kongres ljudskih predstavni-kov) proglasil Mongolijo za LR, izdal »Deklaracijo o pravicah delovnih ljudi« in sprejel prvo ustavo v zgodovini Mon-golije.

Prva mongolska revolucionarna vlada je začela z zelo radikalnimi ukrepi od-pravljati posvetni in cerkveni fevdalizem. Zemljo je proglasila za državno lastnino, ukinila je vse privilegije fevdalcev in knezov, odpisala kmečke dolgovce, uvedla progresivni sistem obdavčitve itd. Ti ukrepi so izzvali upor fevdalcev, ki pa ga je Ljudska armada zadušila.

Boj za odpravo fevdalizma se je končal šele ob koncu druge svetovne vojne. Mlada republika je preživela ta leta v stalni nevarnosti pred napadom Japonec. Večni incidenti na mongolsko-mandžur-ski meji, neprestani boji za ohranitev neodvisnosti in boji z uporno fevdalno reakcijo, so zavirali hiter napredek Mon-golije.

Likvidacija fevdalizma je ustvarila pogoje za hiter razvoj mongolskega go-

sposdarstva, zmaga revolucije na Kitaj-skem pa je omogočila mongolski vladi, da je osredotočila vso pozornost na notranje probleme. Že leta 1950 je Mongolija le osemkrat zmanjšala svojo vojsko, izdatke za armado pa za šestkrat. Tako prihran-jeni denar so v glavnem naložili v inveti-scije. Razen tega pa je v zadnjih desetih letih dobila Mongolija od Sovjetske zveze 1.100 milijonov rubljev dolgoročnega po-sojila in 100 milijonov rubljev kot poklon.

Mongolija je v povojnih letih dosegla pomembne uspehe v gospodarski izgrad-nji, kulturnem življenju in zdravstveni zaščiti. Čeprav je živinoreja še vedno glavna gospodarska panoga (9 desetih prebivalcev se ukvarja z živinorejo) se postopno razvija tudi poljedelstvo in in-dustrija. Vlada se trudi, da bi odpravila nomadski način življenja in uveljavila združeno gibanje. Leta 1940 je bilo v Mongoliji le 91 kmetijskih združenj. Tudi živinorejo so precej zboljšali in v desetih letih pridobili 1 milijono glav goveje ži-vine. Industrija se dokaj hitro razvija, grade nove ceste in železnice, odpirajo rudnike (premogovnik pri Nalajhi daje letno še pol milijona ton), nove šole, stanovanjska poslopja, kulturne domove in bolnišnice. Nekdanji pastirji postajajo delavci, njihovi otroci pa izobraženci. Leta 1921 je bila v vsej Mongoliji le ena šola (samostanov pa je bilo 747), danes pa jih je 421, v katere hodi 68.000 učencev. Pred revolucijo je bilo komaj 0,7% Mon-golcev pismenih, danes pa v glavnem ne-pismenosti ni več. Univerzo v Ulan Bas-torju obiskuje nad tisoč študentov. V vsej

Mongoliji je 25 gledališč, 120 kino dvoran in izhaja 20 dnevnikov, kar je ogromno za tako majhno število prebivalcev. Pred revolucijo je imela Mongolija le eno ambulanto in pet zdravstvenih postaj, sedaj pa ima 40 bolnišnic in nad 400 am-bulant. Prej se je število prebivalcev stalno manjšalo, danes se pa hitro dviga.

Obliče Mongolije se spreminja, spre-minjajo pa se tudi stare navade in obi-čaji, kar je opaziti zlasti v mestih.

Suverenost Ljudske republike Mongo-lije priznavao danes razen Jugoslavije, Sovjetske zveze in Kitajske ter ostalih socialističnih držav tudi Indija, Burma in Indonezija. V teh 18 državah živi na-polovico človeštva. Vendar Ljudska re-publika Mongolija še ni članica Organi-zacije združenih narodov. Na zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov leta 1955 je proti sprejemu Mongolije glasovalo le nekaj držav, toda Čang Kaj Šekov predstavnik je vložil veto. Jugos-lavija se je vedno zavzemala za spre-jem Mongolije med Združene narode, ker ima ta napredna in miroljubna azijska dežela vso pravico, da enakopravno so-deluje z drugimi narodi pri reševanju mednarodnih problemov.

Naša dežela je letos spomlad navezala z Ljudsko republiko Mongolijo neposre-dne diplomatske stike. Obisk mongolske vlade in partijske delegacije v Jugoslaviji in bližnji obisk podpredsednika Sveto-zarja Vukmanoviča v Mongoliji bosta prvi korak k vsestranskemu plodnemu sodelovanju, ki bo koristno naši deželi in Mongoliji.

● V zborih proizvajalcev v občinah morejo biti izvoljeni tudi sindikalni funkcionarji, ki so jih proizvajalci izvolili za odborniške funkcije v organizaciji. Povsem razumljivo je, da predstavljajo sodelovanje sindi-kalnih funkcionarjev v zborih proizvajalcev ne samo veliko čast in priznanje, ampak tudi velike družbene obveznosti in dolžnosti. Z dosežanja praksa iz dela sindikalnih odbornikov v zborih proizvajalcev v okrajnih ljudskih odborih in v skupšči-nah je pokazala, da je to ena izmed zelo koristnih oblik pove-danja sindikalnega aktiva v mehanizem našega upravljanja. Nobenega dvoma ni, da bo taka povezava sindikalnih odborni-kov v občinske zbore proizva-jalcev koristila krepitvi sindi-kalne organizacije kot enega iz-med členov organizma družbe-nega upravljanja tudi v komu-nalni skupnosti.

Vsekakor bi bilo potrebno, da sindikalni aktiv razmisli o teh stvareh in da se temeljito pri-pravi na to, da bo dostojno so-deloval pri izvedbi letošnjih volit-ve v občinske ljudske odbore in da bo uspešno vključil v ce-lotno predvoilno aktivnost in na-šo delavsko javnost, ki naj da pripravam in volitvam svoj ton in pečat.

Roman Albreht

Nabiralci zdravilnih zelišč

Se lahko izkoristite priliko za nabiranje:
CVETJA: vratiča, bele detellice, močvirskega osloda in jesen-ske rese.
LISTJA: smarnice, ozkolistnega tropska, lapuha, pekoče kopri-ve, gozdne jagode, melise, grenke detellice, volčje česnje ali beladone in navadne plah-tice ali hirbske rese.
RASTLINA: materine dušice, gos-je trave, vodne krese, melise, pičje kaše, nitvske preslice, kurjih črev, navadne plah-tice ali hirbske rese in zdravil-nega jetličnika.
LUBJE: krhlike, divtega oseha in česnovnih korenin.
PLOD: terebinte.
KORENINE: preoblebe, volčje česnje ali beladone, šmarnice, krvavega mlečka in gladeža.
GOMOLJE: podkisa.
SUHE GOBE — JURČKE PLACU-VE GOSAD PO NAJVIŠJIH DNEVNIM CENAM!
Cene lahko dobite pri vaših kme-tijskih združenjih ali pa pri GOSADU, Ljubljana, Prečna ulica 4.

BESEDA BRALCEV

SE NE BI DALO DRUGAČE?

Ze drugič sem bil priča, ko se je delavec zatekel na Re-publiški sindikalni svet za de-narno pomoč, ker ni imel de-narja, da bi plačal vlak do doma, ko je bil odpušen iz bolnišnice.

Bilo je v soboto po drugi uri, ko je prišel tovariš Maks Ku-štar, delavec v tovarni usnja v Slovenjem Gradcu na Re-publiški svet, naj mu kako preskrbi denar, da se bo lahko peljal domov.

Takole je pripovedoval: Iz bolnišnice so me odpustili ne-kaj minut pred drugo uro, prej pa mi niso vedeli točno povedati, kdaj me bodo odpus-tili, da bi si preskrbel denar. Obleko in odpustnico sem dobil takozna kljub temu, da sem jih prosil, naj mi jo dajo čimbolj zgodaj, da bi se lahko še kam obrnil za denar. Se sreča, da sem nekoga dobil, je dejal in skoraj na jok mu je šlo.

To je res vprašanje, ki bi ga bilo treba na kak način urediti. Saj je res, da dobi potem, ko pride do-mov, denar povrnjen od zavoda za socialno zavarovan-je. Več pa je takih, ki nimajo denarja, da bi si ga dali na stran za take primere in žive, kot mnogi izmed nas, le iz rok v usta. Morda bi se dalo to urediti s kakšnimi posojili v bolnišnici, ali z obračunom pot-nih stroškov med bolnišnico in zavodom za socialno zavarovanje. Kam naj se obrne človek, ki v Ljubljani nikogar ne pozna in se ne znajde? V takem primeru bi ostal brez prenočišča in hrane najmanj vsa soboto popoldne in še nedeljo, če ne morda še dlje. Če obra-čunava bolnišnica prevoze z rešilnim avtomobilom s pristojnim zavodom za socialno zavarovanje, ne bi bilo nič hudega, če bi obračunala tudi potne stroške v takih izrednih primerih.

France Martinec

POTREBUJEMO PREHODNE DOMOVE

Fluktuacije delavcev je v gradbeništvu veliko. Najbrže bo tako še dolgo časa ostalo. Graji se veliko in gradbena podjetja potrebujejo delavce, ki so tudi po svoji telesni moči kos težkemu gradbenemu delu. H gradbenim podjetjem pa večkrat prihajajo slabo razviti mladeniči, stari komaj po 16 ali 17 let. Takšnih dečkov si noben ne upa sprejeti na delo. Čudno in ne-premišljeno je, da mladi ljudje zapuščajo domove in grejo v negotovost, ne da bi se preje informirali pri svojih rojaki, ki so že tu, ali bo to delo zanje pri-merno. To vprašanje je važno zlasti, ko gre za akor-na delo, kjer dobri delavci slabega ne marajo poleg. To je razumljivo, ker nihče ni dolžan delati za druge-ga. Za te in druge ljudi, ki iščejo delo, ni nikjer pri-mernih zavetišč, kjer bi lahko prenočili in dobili vsaj enkrat dnevno toplo hrano. Zato bi bilo nujno, da bi se ne samo v Ljubljani, marveč v vseh večjih mestih, zgradili potrebni prehodni domovi za tiste, ki iščejo delo, kjer bi se zadrževali, dokler ne bi našli dela. Če pa ga ne bi našli, bi morali dom zapustiti in se na stroške domovne občine vrniti domov. Danes dela za tistega, ki hoče delati, ne manjka. V poletnem času ne potrebujejo dobrih delavcev samo gradbena pod-jetja in druga podjetja, ampak občutno primanjkuje dobrih delavcev na polju. Zakaj se ljudje tako brani-jo dela v poljedelstvu. Saj je delo na polju lepše kot zidarsko, čeprav tudi težko. Ako zemlja ne bo obde-lana pravilno, tudi kruha ne bo! Zatorej usmerimo lju-di tudi k poljedelstvu, še prej pa jim dajmo zatočišče v prehodnem domu.

— k —

KAKO DOLGO ŠE?

Delavci in uslužbenci gradbenega podjetja »Stan-dard« Tolmin, ki je prišlo konec julija in likvidacijo, še sedaj nismo prejeli plač za mesec maj in junij. To ni enostavno, ostati dva meseca brez prejemkov. Poleg tega pa imajo še mnogi dolg v banki. Banka zahteva sedaj plačilo za vse zaostanke in ne upošteva, da nismo prejeli že dva meseca plače. Razen banke imamo nešteto drugih obveznosti. Zabredli smo v hude težave, ker smo ostali dva meseca brez plač.

Kakor se čuje iz Tolmna, so obračunali plače za mesec maj in junij z odbitkom 25 odstotkov. Tako bodo odbili vse naza od 1. januarja 1957 do konca junija. Torej bomo morali vračati od že prejelih plač. Koliko nam bo ostalo od dvomesečne plače, če bomo morali za omenjene mesce vračati? Vprašujemo se, koliko časa bomo še čakali na plačo in po kakšnih predpisih nam lahko odtrgajo za nazaj od prejelih, že tako nizkih plač! In še to. Če kaj pismeno vprašamo v Tolmin, se nihče za naše vprašanje niti ne zmeni.

Prizadeti iz Brežic

POKAŽIMO VROČEKRVNEŽEM VRATA

Ob Prijateljevi ulici za prul-sko šolo v Ljubljani gradi podjetje »Megrad« štiri stano-vanjske bloke za ljubljansko univerzo. V teh blokih bo 86 sodobnih stanovanj. Trije blo-ki so že pod streho, četrti bo pa kmalu. Pri tem je treba omeniti zlasti, da so bili do-grajeni mesec, oziroma dva pred rokom, za kar ima zaslu-gov predsem šef gradbišča tehnik Albin Hočevar, ki se je izkazal kot eden med redkimi organizatorji dela. Seveda bi brez pretepevanja skoro vsega delovnega kolektiva tudi sam ne dosegel takih uspehov. Kot se v vsakem žitu najde ljuljka, je je nekaj tudi v tem kolektivu.

V soboto, 10. avgusta, so priredili tradicionalni »likofe«. Kar prav je, da se tradicija ohrani in se da na tak način vsaj nekot priznanje kolektivu. Nihče nima nič proti temu. Zal pa je nekateri, ko malo globlje pogledajo v kozarec, ne morejo odvaditi, da ne bi povzročili pretepa. Tako so si tudi ob tej priliki ne-kateri prevročili plesalci, ko je bilo razpoloženje naj-lepše skočili v lase. K sreči je bilo po posredovanju ostalih delavcev brez hušjih posledic, vendar je bilo zabave že v glavnem konec.

Ali ni takih pretepečev nič sram? Kaj so si mislili o njih ljudje? Zdi se mi, da bi moral vsak kolektiv take ljudi, ki ne poznajo mere in se radi pretepejo, izločiti iz svoje srede. Kdor bo zaradi pretepanja dva-krat ali trikrat letel iz kolektiva, se bo drugič že premislil, če bo hotel še kje dobiti delo in pošteno živeti. Kolektiv takih petelinov v svoji sredi res ne more trpeti, saj kvarijo njemu ugled.

I. B.

RAZGOVOR O REHABILITACIJI INVALIDOV

ZA ZAPOSILITEV GRE

Glejte, kako možko koraka. Kdo bi si mislil, da je brez noge.

»V Jugoslaviji imamo približno 200.000 delovnih invalidov. Od tega v Sloveniji okrog 26.000; v Jugoslaviji je 96.000 vojnih invalidov, od tega 11.000 v Sloveniji. Zraven tega pa imamo v Jugoslaviji še pol milijona ostalih invalidov, od tega 100.000 v Sloveniji. Mislim, da te številke dovolj zgovorno govorijo, da je vprašanje invalidov zelo pereče.« mi je povedal upravnik Zavoda za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani tov. Roman Potočnik. Potem se je nadaljeval: »Medicinska rehabilitacija invalidov je danes že na takšni stopnji — in še vedno se izpopolnjuje — da lahko že vsakega invalida usposobimo za neko delo. Toda vprašanje je kam z invalidom pošelj, ko je usposobljen za delo? Kako zaposliti invalide? Mislim, da bi morali imeti biroji za posredovanje dela posebne oddelke za njih zaposlovanje — in v teh oddelkih, ki bi naj imeli vsaj 4 uslužbenca, bi naj delali tudi socialni delavci. Lahko

se zgrozimo nad številko, ki jo bom navedel: 43 ur priprave, da bi sprejeli na delo enega invalida! Med 2.800 našimi podjetji je samo 7 podjetij, ki imajo zaposlenih večje število invalidov. Premnogi delovni kolektivi, delavski sveti ne kažejo razumevanja za to vprašanje, pa četudi gre za zaposlovanje delovnega invalida, ki je pri delu izgubil del svojega telesa. Prekinil sem ga in vprašal: »Dobro, kaj pa organizacija invalidov dela? Zakaj se le-ta do danes ni ustanovljena v Sloveniji?« Tako mi je odgovoril: »V Sloveniji smo najprej pričeli govoriti o organizaciji invalidov dela. Toda takrat je bilo rečeno, da se zaletavamo, in da si izmišljujemo neke novotarije. Centralni svet Zveze sindikatov je svetloval, da se pri društviš upokojencev osnuje sekcije invalidov dela. Osnovala so se, čeprav vse to ne gre skupaj. Invalidi dela so ljudje vseh starosti, v glavnem pa takšni, ki se želijo vrniti na aktivno delo. K temu jih silita majhna invalidnina in pa dejstvo, da to niso stari ljudje. Govorilo se je, da bodo odvezli pokojnine vsem invalidom, ki so mlajši od 35 let, da bi se ponovno vključili v delo. Toda preplah je nastal prav zaradi tega, ker ti ljudje ne vedo, kje naj bi se vključili v delo. Invalidi, ki je izgubil nogo kot gozdni delavec ali kot kameonarj v kamnolomu, ne more pometati ceste ali pa opravljal neko drugo podobno delo: drugo delo pa ne more opravljati, ker nima nikakršne druge kvalifikacije in ničesar drugega ne zna. Zakaj bi naj ustanovljali invalidi dela svojo organizacijo? Morda zato, da bi lahko plačevali članarino, da bi preko svoje

organizacije izražali svoje težave? Dokler ne bomo preko Socialistične zveze, sindikatov, to se pravi obstoječih družbenih organizacij, postavili problem pred javnost, to vprašanje ne bo rešeno in nova organizacija bi bila odveč. Lahko se vprašamo ali je to pravičen odnos, če pri nas, kjer tovarne upravljajo delavci, ne

morejo zadržati človeka, ki je postal invalid v njihovem podjetju, ker jim je odveč, ker ni rentabilen in je za njih balast? Toda kaj smo napravili za »rentabilnost« invalidov? Potrebna so sredstva za to, da bi lahko invalide ali prekvalificirani ali pa tistim nekvalificiranim dali neko kvalifikacijo. Gotovo, da je to drago. Toda to se bi bogato obrestovalo, ker vsi ti invalidi ne bi bili več na bremenu socialnega zavarovanja, razen tega pa bi proizvajali. Zalostno je, da iščejo danes invalide zaposlitev po svojih znanjih in da dobijo zaposlitev le še po protekciji. Mesta vratarjev in kurirjev so zasedena. Razvoj industrije pa kljub vedno boljšim higiensko-tehničnim zaščitnim sredstvom povečuje število invalidov; Kam z njimi? Mislim, da je pravi sidiak kot strokovna organizacija, ki štiti svoje člane, poklicana, da se loti tega vprašanja. Tako, kot naj sindikat seznanja delavca s tovarno, z vsemi nevarnostmi, ki mu grozijo pri delu, bo moral tudi preprečiti vsako delo na takih delovnih mestih, kjer stroji niso dovolj zavarovani. Kajti invalid je težko biti.

PAZI SE PRI DELU
Vini se nam združi

Moram podariti, da imamo razumevanje pri reševanju tega problema pri najvišjih forumih. To dokazuje tudi pomoč Zavodu za rehabilitacijo invalidov, ki jo je dobil od Izvršnega sveta LRS in Republiškega zavoda za socialno zavarovanje. Toda razumevanja ni (ali pa ga je pre malo) spodaj v samih tovarnah, v delovnih kolektivih, ko gre za konkretno dejanje: ali boste zaposlili invalida ali ne... Če na kratko povzamem vse te misli, moram podariti, da je nujno potrebno omogočiti invalidom, da se izučijo kakršne koli stroke in pa, ko že invalid dosege določeno delovno sposobnost, da se mu omogoči zaposlitev. Pomagali pa bi naj tudi v takšnih primerih. Neka tovarna želi vratarja-invalida. Toda pogoj je: »Invalid mora imeti stanovanje v Ljubljani. In če ga nima? Menim, da morajo tudi tu imeti invalidi prednost.« Tako je zaključil tovarniš Roman Potočnik.

POGLED V RAZMERE ZDRAVILIŠČA V DOLEJNKIŠKIH TOPLICAH

Bo krivica popravljena?

»Priča P. J. je pred sodiščem podala svojo izjavo zelo previdno — ničesar ni videla, ničesar slišala. Navedb K. A. ni potrdila. Njeno stališče sodišče razume — obdolženec je namreč njen predpоставljen.« Tako piše v aktu okrajnega sodišča v Novem mestu št. Ks 128-67-8. V istem spisu je zapisano tudi tole: »Obdolženec odnos do svojih podrejenih ni najboljši. Iz spisov tega sodišča Ks 511-5 in 117-56 je razvidno, da nastopa obdolženec oblastno in podrejene tudi zmerja. Celó do sodišča ni pokazal pravega odnosa in je od dveh obravnjav, čeprav vabljen, izostal, na tretjo pa je prišel z 20-minutno zamudo. Tudi kot obdolženec pod Ks 602-56 ni prišel, ampak je telefonično izjavil, da je zadržan. Vse to kaže na to, da uslužbenec zdravlilišča tudi pred sodiščem nerad govore o stvareh, ki niso povoljne za obdolženca. Zato tudi stenoje, ki ga sodišče ugotavlja. Na vse to tudi K. A. vedno nakazuje. Spričó obdolženčevega ponašanja in nastopanja pa je toliko laže razumeti njegov nastop proti K. A. Priča K. A. je bilo pač verjeti. Spričó njene bolezní ter zdravstvenega stanja, ki je bilo prav resno ogroženo, je namreč tudi razumljivo, da se je imenovala potegovala za to, da bi se čimprej pričela zdraviti. Razumljivo je tudi, da je šla z vsemi dokumenti k tajnici in logična posledica razmer v zdravlilišču je ta, da jo je tajnica nahnurila...«

»Priča P. J. je pred sodiščem podala svojo izjavo zelo previdno — ničesar ni videla, ničesar slišala. Navedb K. A. ni potrdila. Njeno stališče sodišče razume — obdolženec je namreč njen predpоставljen.« Tako piše v aktu okrajnega sodišča v Novem mestu št. Ks 128-67-8. V istem spisu je zapisano tudi tole: »Obdolženec odnos do svojih podrejenih ni najboljši. Iz spisov tega sodišča Ks 511-5 in 117-56 je razvidno, da nastopa obdolženec oblastno in podrejene tudi zmerja. Celó do sodišča ni pokazal pravega odnosa in je od dveh obravnjav, čeprav vabljen, izostal, na tretjo pa je prišel z 20-minutno zamudo. Tudi kot obdolženec pod Ks 602-56 ni prišel, ampak je telefonično izjavil, da je zadržan. Vse to kaže na to, da uslužbenec zdravlilišča tudi pred sodiščem nerad govore o stvareh, ki niso povoljne za obdolženca. Zato tudi stenoje, ki ga sodišče ugotavlja. Na vse to tudi K. A. vedno nakazuje. Spričó obdolženčevega ponašanja in nastopanja pa je toliko laže razumeti njegov nastop proti K. A. Priča K. A. je bilo pač verjeti. Spričó njene bolezní ter zdravstvenega stanja, ki je bilo prav resno ogroženo, je namreč tudi razumljivo, da se je imenovala potegovala za to, da bi se čimprej pričela zdraviti. Razumljivo je tudi, da je šla z vsemi dokumenti k tajnici in logična posledica razmer v zdravlilišču je ta, da jo je tajnica nahnurila...«

ni odpovedi naveden napačen pravni pouk, istočasno pa tudi ovržje vse v odpovedi navedene razloge za odpoved delovnega razmerja. Ugotavljajo, da je treba razne nepravilnosti, ki jih je imenovana zagrešila, pripisati njenemu slabemu zdravju in da ni moč govoriti o njeni krivdi. Istočasno pa so navedli, da je njeno slabo zdravje zadosten razlog za odpoved delovnega razmerja in so odpoved potrdili. Napisali so še, da proti tej odločbi in v pravem postopku ni nadaljnje pritožbe. Najprej tole: nikjer v tej odločbi ni zapisano, ali je dal sindikalni svet soglasje za odpoved. Tovarišica K. A. ima namreč 23 službenih let in uži-va po naših zakonih posebno pravno zaščito. Nastaja zares vprašanje, če je občinski sindikalni svet dal svoje soglasje na to odpoved, v kar pa bi se dalo dvomiti spričó razmer, ki vladajo v tem zdravlilišču in ki so občinskemu sindikalnemu svetu prav gotovo znane. Vse to okoliščine, ki so privedle do te odpovedi, so take, da bi se morali pristojni organi resneje zanimati, kako v tem zdravlilišču gospodarijo (govori se veliko o okvarah blaga in razpisništvu) in urejajo delovna razmerja ter se potrudijo, da se razmere uredijo, ne pa da v zdravstveni ustanovi krmijo pravice zavarovanca na zdravljenje. Zato menimo, da ne bi bilo napačno, če bi tajništvo za zdravstvo in socialno skrbstvo javno povedalo, kaj so storili, da bi se razmere v tem zdravlilišču uredile. Tovarišica K. A. je od septembra lani — kot sama pravi — brez dela in brez denarja rednih dohodkov, ker ji je bila odpovedana služba po njeni krivdi. Zdaj bo menda dobila oskrbnino začasno nezaposlena. Lahko si le mislimo, kako je ta čas bolnica živela... V. J.

KAKO SINDIKALNA PODRUŽNICA ŽELEZARNE ŠTORE SKRBI ZA:

Pomoč v nesreči

Sindikalna podružnica Železarne Štore se že nekaj let trudi, kako zagotoviti redno pomoč bolnim članom. Do leta 1956 je imela ta organizacija pri dodeljevanju pomoči težave v tem, da so lahko dodelili pomoč le omejenemu številu pomoči potrebnim. Določeni odstotek sindikalne članarine, ki ostane na razpolago sindikalni podružnici je bil premajhen za kritje vseh potreb, a podružnica od druge strani in tudi od samega podjetja ni dobila v ta namen nobene dotacije, čeprav bi taka dotacija bila vsekakor opravičljiva. Delno socialno pomoč so člani prejemali tudi od trenutno nabranih prispevkov članov kolektiva, ki pa so bili zelo majhni, neredni in zakasneli. Da bi zagotovili stalna redna sredstva za socialno pomoč bolnim članom, saj jim dela delovni kolektiv železarne Štore leto kar precejšnše število, so

nekatere člani izvršnega odbora podružnice predlagali, da se ustanovi poseben fond, ki naj dobí ime »Tovariška pomoč«. Izvršni odbor je ta predlog sprejel, nakar so člani kolektiva na množičnih sestankih in na osnovi pristopnih izjav sprejeli sklep, da se ustanovi fond »Tovariške pomoči«, v katerega prispevajo vsi člani po 10.—dinarjev mesečno ali letno 120.—dinarjev. Na osnovi tega sklepa so napravili poseben pravilnik, ki določa med ostalim, da se socialna pomoč izplačuje članom, ki so bolni nad dva meseca, enkratna pomoč pa lahko znaša od 1.000 do 6.000 dinarjev (odvisno od socialnega stanja bolnega člana). Za vodenje tega fonda je izvršni odbor podružnice izvolil poseben odbor, ki ga sestavljajo najboljši člani podružnice. Ta odbor je pršil v mesecu avgustu svojo prvo obletnico obstoja. Uspehi

so razveseljivi. V fond so se doslej vključili vsi člani kolektiva, razen dveh članov (Pur Franc in Sarlah Berta), ki izjavljata, da te pomoči ne potrebujeata, za druge pa nista pripravljena zrtvovati letno po 120.—dinarjev, čeprav dobro vedta, koliko je letno bolnih članov in v kakšnem položaju se nahajajo. V času obstoja je odbor »Tovariške pomoči« imel 570.000 dinarjev dohodkov, istočasno pa je prejelo pomoč preko 150 bolnih članov kolektiva v skupnem znesku 250.000 dinarjev.

Centralni odbor sindikata rudarskih in metalurških delavcev Jugoslavije v Beogradu je v želji, da gmotno pomaga ponesrečenim članom, ustanovil v preteklem letu poseben »Fond pomoči«. Član tega fonda je lahko vsak član sindikata s tem, da letno vplača 50.—dinarjev. za kar dobi posebno sindikalno znamkico. K temu fondu je pristopila tudi sindikalna podružnica Železarne Štore. Doslej so v tej podružnici pridobili največ članov za ta fond v obsegu elektro-plavž. Kako je koristen ta fond, pričča pred kratkim konkreten primer v Železarni Štore, ko je Centralni odbor odobril in izplačal enkratno pomoč v znesku 50.000 dinarjev ženi pokojnega smrtno ponesrečenega člana tega kolektiva, tovariša Antona Srebotnjaka. J.R.

JUGOSLOVANI V OKTOBRSKI REVOLUCIJI

Doživljaj Stojka Ratkova

Stoko Ratkov je znan v vasi Čurugu v Bački pod partizanskim imenom »Vava« in je poleg številnih drugih odkovanj iz NOB tudi nosilec spomenice 1941. Dne 4. marca 1919 je le malo manjkalo, da ni bil ustreljen na pokopališču v Odesi. Tik pred ustrelitvijo se mu je posrečilo pobegniti. V okupirano Odeso so ga poslali na ilegalno delo skupaj z mladim revolucionarjem Sadujem in francosko komunistko, ki so jo klicali Marija Fedorova. Trojki je uspelo, da se je povezala s komitejem za osvoboditev mesta. Dobrih deset dni so preživel v mrzličnem ilegalnem delu — nato pa je prišlo do izdaje in aretacije. Pretepali so vse tri, vendar ni nihče ničesar priznal. Pretepali so jih po hrbtu, suvali v želoled in rebra. Najbolj so besneli nad mladim Sadujem in ga brcali z okovanimi čevlji kamor je pač padlo. Mladenec je stokal, vendar ni izdal ničesar. Okrog polnoči se je naglo vojaško sodišče intervencionistične vojske umaknilo, da bi izreko obsodbo, ki je bila lahko le smrtna kazen. Sovražniki revolucije niso milostno ravnali s komunisti. Pripadniki vojske, ki naj bi srečala Rusijo, plačanci tujeja kapitala, niso izbirali sredstev v boju proti tistim, ki so želeli novo življenje brez izkoriščanja, in novo družbo brez izkoriščevalcev. Stojko Ratkov je vedel, kaj ga čaka, vendar ni niti za hip obžaloval, da je šel po tej poti. Revolucija ni bila samo stvar sovjetskih ljudi, bila je tudi njegova. V tistih urah takoj po polnoči, ko sta jih dva vojaška avtomobila peljala proti pokopališču, je podoživljal vse tisto, kar je doživel v Revoluciji. Ulice pa so bile prazne in hiše ob njih vse redkejš.

V avtomobilu jih je bilo šest. Sadu, Marija Fedorova, on in še trije ruski boljševiki — ilegali, ki so jih pripeljali isto noč. Avtomobila sta peljala dokaj hitro in motila s svojim ropotom miri noči. Še malo, še kratek kos poti — in vse bo končano... In glej, saj ni še tako dolgo, odkar je v Kursku skupinica kmetov iz Čuruga zapustila proletijsko divizijo, ki so v njenih vrstah umirali njihovi tovariši pri Dobrudzi. Med njimi je bil tudi Stojko Ratkov. V Kursku so se prijavili v mestno milico in po petih dneh so jih poslali v okopniški vlakom proti Rovni, da bi se borili v zaščitnici ob evakuaciji Kijeva. Dva dni in dve noči so se brez oddiha bojevali z Nemci in petljurovci, dokler ni bil Kijev dokončno izpraznjen. V teh bojih so bivši jugoslovanški ujetniki in ruski boljševiki prizadeli sovražniku precejšnje izgube, vendar so se morali pred veliko premočjo umakniti. Kolikokrat bi ga lahko zadela smrt na bojišču, toda ostal je živ. Ostal je živ, da ga bodo zdaj ustrelili. Skupaj z drugimi vojniki jugoslovanse rdeče vojske se je umikal po prostrani ruski zemlji in jo branil pred kontrarevolucijo. Pogosto so ga morili lakota in žej, mraz in domotožje, toda kljub vsem tem tegobam mu je bila Revolucija vse bližja. Doumel je, da bo revolucija uveljavila tudi nove odnose med ljudmi. Avtomobila sta zavila na pokopališče in se ustavila. Še nekaj trenutkov — in konec... Stojko Ratkov, član Vojaškega revolucionarnega komiteja Jugoslovansega odreda v Moskvi in borcev za revolucijo, bo moral umreti. Ali je smrt res še tako blizu?

Se pred nekaj meseci se mu je posrečilo, da je skupaj z Emilom Čopom preprečil poskuse oficirjev dopolnilnega bataljona v Samari, ki so skušali pridobiti Jugoslovane, da bi vstopili v to enoto. Formiral je pehotni in konjeniški polk, ki sta šla branit Oktober in proletarsko revolucijo. Kako prisrčno so ga pozdravili na silvestrovo v klubu mestnega sovjeta v Samari, ko je z močnim glasom, hripavim od stepskega vetra, govoril v imenu Vojaškega revolucionarnega komiteja Jugoslovanse rdeče vojske, v imenu Jugoslovanov — boljševikov, ki se skupaj z ruskim proletariatom bore za zmagó Oktobra... Belogardisti so preiskovali žepo njegovih tovarišev. Vse kar so našli, so pobrali zase. Tudi k njemu se je namenil eden. Kako bi bilo, če bi ga napadel, je pomislil Stojko. Ali bi se posrečilo? Teško, v roki ima revolver.

Bil je priča KOLČAKOVE USTRELITVE

Stojko Ratkov ni bil edini prebivalec vasi Čurug, ki se je skupaj z mnogimi drugimi Jugoslovani boril za zmagó Oktobra. Okrog petdeset domačinov iz te vasi je sodelovalo v Revoluciji. Med njimi moramo omeniti Dušana Buaca, ki je bil komisar konjeniškega oddelka v legendarni diviziji Čapaeva in so ga fašisti 1941 leta ubili; brata Zarko in Zivko Celovci sta se borila proti tolpom Petljure in Denjkiha; Marko Katič je bil eden najhrabrejših borcev udarne bataljona, ki je kot del Rdeče armade takoj po izbruhu revolucije bojeval teške boje z belogardisti med Tambovom in Caricnom. Le malo udeležencev Oktobra iz Čuruga še živi. Eden teh je tudi Aleksander — Aco

Ne, tu ni rešitve. Toda prav tisti hip je vojak, ki ga je zanimala vsebina njegovih žepov, za sekundo odvrnil cev pištole. Niti trenutka ne sme zamuditi! Skril se je v eno samo mišico in z vso silo udaril vojaka. Leta se je opotekel in sededel poleg koleasa avtomobila. Zdaj pa v tek! Tekel je hitreje je bil pri zidu pokopališča... Belogardisti se sprva niso mogli otresti presenečenja. Streljati so začeli šele tedaj, ko je bil pri zidu. Srečno so živžgale okrog njega... Vendar je srečno preskočil zid. Znašel se je na drugi strani, tekel v hrib, v gozd... Rešen! Tedaj je zaslišal salvo s pokopališča. Vzdrltel je. Tam so se zgradili v smrt njegovi tovariši. Koliko jih bo še padlo do zmagó Oktobra?

Tapavica, zdaj ljudski odbornik občine Čurug. Tapavica je mnoge dogodbke iz Oktobrske revolucije že pozabil, kar ni nič čudnega. Prav dobro pa se spominja nekaterih, ki jih gotovo ne bo pozabil do konca svojega življenja. Eno takih doživljev je bila tudi ustrelitev admirala Kolčaka. Tapavica je bil ob koncu 1919 leta v Irkutsku, kjer je sodeloval v številnih bojih proti belogardistom. Dne 25. decembra se je tudi udeležil vstaje, ki je izbruhnila v mestu proti Kolčaku. Pred razjarjenim ljudstvom so se enote belih panjeno razbežale, Kolčaku se ni posrečilo pobegniti.

»Bil je zločinec, sebičnež in pokvarjenec. Ob aretaciji so našli pri njem nad 5.000 zabojev in 1.700 vrec zlatih palic. Ni se mogel ločiti od vsega tega bogastva,« pripoveduje Tapavica. Njegov »bell ore« — vlak s poniklano lokomotivo, ki naj bi ga odpeljal na varno skupaj z zlatom — je ostal za vselej brez gospodarja. To je bil tisti Kolčak, ki ga je reakcija v zamejstvu oklicala za »rešitelja Rusije« in ki je po pisanju številnih pariških, londonških, berlinskih in newyorških časopisov neštetočkrat »uničil« zadnje ostanke Rdeče armade. Ko je stal pred revolucijskim sodiščem sovjeta v Irkutsku je vdano izjavil: »Kadar se ladja potopi, se potopi z vso posadko.« Res, njegova ladja se je kmalu za vedno potopila. »Nihče ga ni pomiloval. Vsi so ga sovražili,« pravi Tapavica. »Skoraj vsi prebivalci Irkutska so zahtevali njegovo smrt. Zato je bila sodba revolucijskega sodišča — smrtna kazen z ustrelitvijo — sprejeta s plaskanjem in vzkliki Leninu in Oktobru.« Ustrelili so ga nekega mrzlega zimskega jutra 7. februarja 1920 leta. Ko so ga pripeljali, je bil bled, nemiren in precej preplašen. »Mislim, da bo zdaj zdaj zajokal,« se spominja Tapavica. Tako je kontal človek, ki naj bi ustavljal Revolucijo. Po njegovi smrti so enote belih razpadle. »Morala belogardistov je občutno padla,« pripoveduje Tapavica. »Niti orožje, ki so ga dobivali, jim ni več pomagalo. Toda mi bi jih premagal, četudi bi Kolčak ostal živ.« Oktobrske revolucije ni mogel nihče ustaviti. Eden tistih, ki so pripomogli k temu, je bil tudi Aleksander Tapavica, udeleženec Oktobra in narodno-osvobodilnega boja v Jugoslaviji. Branko N. Djukić

Gospodarske vesti

V Ljubljani bo spet vinski sejem

Dne 4. septembra bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli III. mednarodni vinski sejem. Z doletom so poslali 470 vzorcev različnih vrst vin z vseh petih kontinentov. Vinski strokovnjaki menijo, da bo to eno izmed največjih tekmujevalnih pridelovalcev vina doslej. Sejem bo odprt do 15. septembra.

Za blizu 6 milijard sklenjenih kupčij

Cepur II. jugoslovanski izvozniki sejem na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani ni bil čisto ob pravem času, namreč poleti, ko poslovna aktivnost pojava, je bil dosežen vendar zelo lep uspeh. Na tem sejmu je bilo sklenjenih in začelih različnih trgovskih poslov za blizu šest milijard dinarjev. Led je prebit, saj je ta sejem edini te vrste v Evropi. Razen usnja ter usnjenih izdelkov, predvsem galanterije, je bilo prodano za skoraj 60.000.000 dinarjev, lesnih proizvodov za več kot 12 milijonov, sklenjenih ali predelanih proizvodov za tekstilno blago pa je bilo za 942 milijonov dinarjev.

2.000 razstavljalcev na novosadskem sejmu

Na kmetijskem sejmu v Novem Sadu bo razstavljalo čez 2000 razstavljalcev iz Jugoslavije in 16 drugih držav. To je po podatkih uprave novosadskega sejma rekordna številka. Lani je razstavljalo svoje blago 1300 podjetij, med katerimi je bilo 70 podjetij iz devetih držav.

Velika škoda v reki Sani

Ti dni je poginjilo silno veliko rib v bosenski reki Sani. Površina vode je bila nekaj dni pokrita s poginulimi ribami. Do zastrupljenja je prišlo verjetno zato, ker je bilo v Sani zelo malo vode in so jo zastrupile odpadne vode iz tovarne celuloze v Prijedorju.

Italijanska pšenica na 40.000 hektarjih

Posebna komisija Zveze kmetijskih in gozdarskih zbornic je letos ugotovila, da je bila italijanska pšenica, ki smo je pri nas poskušali zasedati na nekaterih zemljiščih, največji pridelalec. Pridelalec italijanske pšenice na naših poljih je znesel 45 stotov na hektar, kar nismo dosegli niti z avstrijsko niti z srbsko pšenico. Zato so sklenili, da bodo posejali jeseni 40.000 hektarov z italijanskimi sortami pšenice. V Makedoniji bodo posejali 18.500 ha, prav toliko v Jugoslaviji, na Hrvaškem 12.500, v Srbiji in na Kosmetu 5000, v Bosni in Sloveniji po 700, v Črni Gori pa 100 hektarov. Seje je že zagotovljeno.

Pri Novem Sadu bodo zgradili nov betonski most

Te dni je Direkcija železnice v Novem Sadu sprejela idejni osnutek projekta gradnje novega preko Donave pri Novem Sadu. Čez most bo peljali železnica in cesta. Na njem bo armiranega betona in ne železa, kot je bilo sprva misliljeno. Gradilo ga bo podjetje »Mostogradnja« iz Beograda.

Pri Omišu bo stala dvakrat večja hidrocentrala kot Jablanica

Na ustju reke Cetine pri Omišu bodo zgradili do sedaj največjo hidrocentralo pri nas. Hidrocentrala »Split«, tako se bo nazivala, bo stala na mestu, kjer je bila prej elektrarna na Neretvi. Zvezni izvršni svet je že nakazal prvih 220 milijonov dinarjev tako, da bodo z gradnjo lahko takoj pričeli. Ta hidrocentrala bo dajala približno milijardo kilovati ur na leto in bo v kritičnih mesecih dajala električno energijo Zahodnemu elektro-sistemu, Hrvaški in Sloveniji. Predvidevajo, da bo to naj-cenejša električna energija pri nas, saj bo stala kilovatna ura le 1,15 do 1,29 dinarjev.

Lani smo porabili za 2 kg več sladkorja na osebo

Sladkorne tovarne so že pripravljene, da začne predelavo sladkorne pese. Pričakuje se, da bo letošnja letina sladkorne pese nad povprečjem, zlasti se, ker ima letošnja letna več sladkorja kot druga leta. Po proračunih bi iz pridelane sladkorne pese naletelo na 19.000 tonov sladkorja, vendar s tem še ne bomo mogli zadostiti svojih potreb. Lani smo namreč porabili 23.000 vagonov sladkornega kamna, kar je povzročilo, da bi torej morali uvoziti okoli 4.000 vagonov sladkorja, to pa seveda ni naša politična politika. Lani se je povečala samo lani se je potrošnja sladkorja povečala za dva kilograma na osebo. Vsak prebivalec v naši državi je namreč lani porabil 13 kg sladkorja.

Betonske železa ne bo manjkalo

Komite za zunanjo trgovino je odobrilo devize za nakup 1.800 ton betonskega železa v tujini. Kupili bodo betonsko železo Premera 6 mm za graditve stanovanj. Največ tega železa bomo uvozili iz Italije. V zvezi gradbeni zbornici pravi, da bodo te količine obremenitve s tem, kar bomo doma napravili, zadostovale za nemoteno gradnjo.

Rednejše plačevanje davkov

Kot poroča agencija Tanjug so davkoplačevalci letos precej rednejši kot lani v tem času. V prvih šestih mesecih letna plačila 42% letošnjega plana, medtem ko so lani v tem času plačali le 33%. Največ pa so plačali obiskih doklad, kjer je doseženih že 75,4% letnega plana.

Letos bodo končna glavna dela na progi Titograd-Bar

Predvidevajo, da bodo še letos končana glavna dela na 49 km dolgi progi Titograd-Bar. Ta proga bo važna zlasti za gradnjo aluminijevskega kombinata v Črni Gori in hidrocentrale na Zeti.

IZ KOLEKTIVA STEKLARNE V ROGAŠKI SLATINI

Da bo delo prav plačano

Ze sredi julija smo imeli v steklarni v Rogoški Slatini množični sestanek, ki se ga je po udeležilo vsega le kakih 40 ljudi. Zakaj ne več? Zal se iz osebnih razlogov tega sestanka, ki je moral biti zelo zanimiv, nisem mogel udeležiti. Naslednji dan pa je bilo slišati po tovarniških oddelkih vse mogoče pripombe: enim nič - drugim vse; tistim, ki imajo preveč, je treba še dati, tistim, ki imajo malo pa še vzeti in podobno.

Kaj je povzročilo to nerganje? Na sestanku so baje govorili o ukinitvi trinajste plače, oziroma o tem, da ne bodo delili dobička in o premijah. Prav tisti dan pa so premije tudi delili. Določili so jih bili le mojstri in pomočniki, ki že itak zaslužijo. Popolnoma pa so prezeli transportne delavce, mešalce surovin in topilničarje itd. Kako neki bi bilo, če bi postali naenkrat vsi mojstri, kdo bi potem delal? Zakaj potem tako velike razlike? Kolikor vem, po drugih tovarnah ni takih, saj imajo mešalci surovin in hrastniški steklarji po 50 do 54 dinarjev na uro, pri nas pa samo 44 dinarjev.

Brali smo članke v »Delavski enotnosti« o večjih razponih v plačah med nekvificiranimi in kvificiranimi delavci itd., niktjer pa nismo brali, do kakšne mere se sme. Znano je namreč, da morajo nekvificirani in polkvificirani delavci opravljati najtežja in najbolj nezdruživa dela. Niso mar pretirani razponi nesocialistični? V »Delavski enotnosti« številka 33 smo brali na prvi strani v sedmem stolpcu priporočilo: »da nenehno bde nad tem, da se pri analitičnem ocenjevanju delovnih mest ne bi pojavila protisocialistična načela.« Dvomim, da ima tak način kaj skupnega s socialističnimi načeli.

Ze pred dvema letoma sem bral v »Ljudski pravici« in zdaj še v »Delavski enotnosti« o aparatu, ki bi meril in štel giblje delavca in opravljen trud. Mislim, da bi si morali tudi pri nas poskušati takega aparata, saj bi se kar naenkrat nehala vse tisto osebno ocenjevanje, kratka, bli bi bi sebicnosti. Tako bi tudi preprečili tako govorjenje: ti si lahko do laktov roke obrabiš, pa ne boš dobil nič več, kakor so ti oni namenili.

Tako sem na kratko opisal moje mnenje in mnenje mojih tovarišev. Pristavam naj še, da nisem nikakor proti pravičnim razponom in razlikam v plačah. Sem pa proti zastavljanju nekaterih najtežjih delovnih mest. Saj prav dobro vem, da realne razlike spodbujajo k intenzivnejšemu delu, to pa le zato, če je vložen trud tudi sorazmerno upoštevan. Vsak drug način pa je po mojem mnenju le izkoriščanje človeka po človeku. Peter Filderšek.

Pripomba uredništva: Strinjamo se s tovarišem Petrom, ko pravi, da je proti zastavljanju najtežjih delovnih mest in da mora biti vsako delo sorazmerno upoštevano. Vse drugo je le izkoriščanje človeka po človeku. Vidite, to je prava beseda! Sicer pa delavci to že zdavnaj vemo, le da tega nismo vedno upoštevali in marsikje tega še danes ne upoštevajo. Prav zato pa sedaj analitično ocenjujemo delovna mesta, takega aparata žal še ni, da bomo lahko na znanstveni osnovi ugotovili, kakšna razmerja so med posameznimi delovnimi mesti in da bo težko, odgovorno, nezdruvo in nevarno delo tudi temu primerne plačano. To hočemo doseči z analitično ocenjo. Za to delo imamo, da je to delo tako važno, zato se zavzemamo za to, da bi vsak delavec sodeloval pri tem, da bi vedel, kako so delovna mesta opisani in popisani in kako so ga ocenili, saj tisti, ki sam dela, najbolje ve, kaj se mu vse lahko pripeti, kakšno je njegovo delo in podobno. Pri analitični oceni je treba namreč upoštevati prav vse čimite, ki vplivajo na določeno delovno mesto. Le takrat bodo tudi razmerja v plačah

Gre za pravilna razmerja

pri vrednotenju delovnih mest -- Višina plač je odvisna od naše gospodarske moči in od gospodarske politike, ki jo uveljavljamo z družbenim planom

(Nadaljevanje s 1. strani)

usposobljen prevzeti nase take odgovorne naloge. Tam, kjer tak aparat že imajo, je dana vsa možnost, da v sode-

Pravega človeka na pravo delovno mesto in za enako delo -- enako plačilo -- to so temeljna načela pri analitični oceni delovnih mest. Na sliki prizor iz steklarne.

lovanju z okrajnim tajništvo za delo prevzemajo nase tudi delokrog analitične ocene delovnih mest. Temeljno načelo pri tem je, da bo delo kvalitetno opravljeno in da podjetje z morda kakšnimi novimi navodili ne bi povzročali težav.

Položaj je torej tak, da se nobeno podjetje ne more pričakovati, da se nima kam obrniti za pomoč. Tu so združena in zbornice, tajništva za delo ljudskih odborov in Republiški sekretariat za delo ter Zavod za proučevanje organizacije dela in varnosti pri Republiškem sekretariatu za delo. Razen tega pa je ustanovljena komisija pri Republiškem sekretariatu, ki jo sestavljajo še predstavniki združenj, sindikatov in strokovnjaki, ki je tudi poklicana, da pomaga podjetjem iz tečajev okrog analitične ocene delovnih mest.

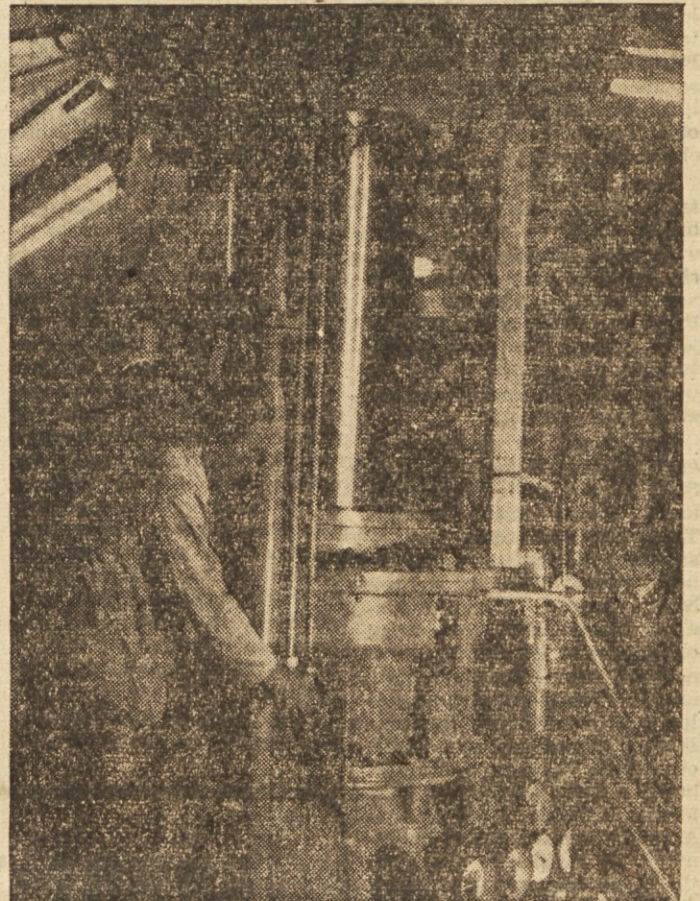
Najprej preverimo podatke prve faze

No, prva faza je zdaj v glavnem za nami. Pri tem so se najbolj izkazala združenja v industriji pohištvu in prehranbeni industriji, dočim so ponekod smatrali, da je zdaj z nekaj šablonskimi primeri vsa njihova pomoč že opravljena. Nekatera združenja so napravila kar sama opis in popis vseh delovnih mest, vedel kar v pisarni, namesto da bi z anketiranjem delavcev in konkretno na licu mesta proučili vsako delovno mesto.

Zdaj se lotevamo druge faze analitične ocene: analiza in stopnjevanje pri ocenjevanju delovnih mest. Pri tem je treba zlasti naglasiti, da je treba pri analizi najprej pregledati, če je prva faza (opis in popis delovnih mest) pravilno opravljena. Bilo je nekaj očitkov, češ zaradi ne spada analiza že v prvo fazo. Prav s tem, ko so določili, naj bo analiza v drugi fazi analitične ocene, se je hotelo doseči, da bi v vseh gospodarskih organizacijah, ki so dolžne delovna mesta analitično oceniti, najprej preverili vse podatke popisa in opisa delovnih mest ter se šele nato lotili analize in stopnjevanja pri ocenitvi delovnih mest.

Rok za to delo je sorazmerno kratak: 31. oktober in ne kaže z delom pravi nič odlašati, saj mora biti analitična ocena končana do konca leta. Ni namreč možno pristopiti k novemu sistemu plač, dokler ni opravljena analitična ocena, dokler niso, kolikor se le da, znanstveno ugotovljena razmerja med posameznimi delovnimi mesti. Šele potem je možno uveljaviti nov sistem delitve dohodka znotraj gospodarskih organizacij.

Navodila so že izšla kot priloga Uradnega lista. Zankrat je promet izločen čepra, so bila pa podjetja dolžna opisati in popisati delovna mesta. Pripravljaljo pa že tudi ta navodi-

Moderna tehnika zahteva več znanja, da bi delavec lahko obvladal zamotan tehnološki postopek. Kakšno znanje je potrebno za posamezno delovno mesto je tudi eden izmed elementov pri analitični oceni delovnih mest.

Šablon ne more biti

Jasno je, da ne more biti šablon, ki bi veljale za vsa podjetja. Kakor je organizacijska struktura vsakega podjetja različna in je odraz prilik v vsaki posamezni gospodarski organizaciji, prav tako kajpak tudi analitična ocena delovnih mest ne more biti enaka za vsa podjetja, saj mora biti odraz položaja in potreb vsake gospodarske organizacije. Prav to pa namrekuje, da je treba doseči, da

katerim delovnim mestom prednost v tarifni politiki, in to zgolj iz subjektivnih razlogov. Če bo to ostalo tudi v bodoče, če bodo postavljeni za posamezno delovno mesto prevelike zahteve, bo delavec na takem delovnem mestu premalo zaslužil. To pa seveda pomeni, da bo treba marsikoga prenesti na drugo delovno mesto, kjer bo v polni meri lahko uveljavil svoje znanje ter prejel temu odgovarjajočo plačo.

Eno je analitična ocena, drugo pa politika plač

Takšnje težnje se porajajo zato, ker v marsikaterem kolektivu še ni povsem jasno, da z analitično oceno ne bomo dobili odgovora na vprašanje, kolikšna bo plača. Z analitično oceno bomo ugotovili le, kakšen naj bo razpon med plačami na posameznih delovnih mestih, ne pa tudi, koliko bo ta plača znesla. To je poseben druga stvar, to je stvar vsakoletne tarifne politike, ki je uveljavljena v družbenem planu, v instrumentih delitve dohodka gospodarskih organizacij. Vse to pa je odvisno od višine narodnega dohodka in od razmerij med kupnimi in blagovnimi fondy na trgu.

Iz tega tudi povsem jasno izhaja, da točke, ki jih določimo sedaj za vsako delovno mesto, še ne predstavljajo toliko in toliko dinarjev, saj točke sploh niso neka gospodarska kategorija, da se učeno izrazimo, so le pripomoček pri ugotavljanju razmerij med posameznimi delovnimi mesti. Nekateri zelo radi kažejo s prstom v tujino in govore o točkah n. pr. pri Fordu ali kakih drugi tovarni v tujini. Pri tem pa zelo radi pozabljajo, da je tam točka v eni tovarni nekaj, v drugi pa čisto nekaj drugega in da se po njih nikakor ne moremo zgledovati. Kot smo že rekli, bo vrednost točke odvisna od zveznega družbenega plana, razumljivo pa da tudi od uspešnega gospodarjenja vsake gospodarske organizacije posebej.

Zato tako naglašamo, naj vse morebitne napake iz opisa in popisa delovnih mest takoj popravijo, da bodo razmerja zares realna in da bo vsak delavec konec koncev čim pravičneje nagrajen za svoje delo.

PROIZVODNJA V SVETU

Metode proučevanja pisarniškega dela

(Dalje)

Druga stopnja: Analiza izdelov

Osnova izboljšanja je grafikon administrativnega postopka. Le-tega organizator pazljivo proučuje podobno kot to dela pri izboljšanju dela v proizvodnji. Tako najprej odreja produktivno delo od pomožnega in s tem analizira produktivni del postopka. V proizvodnji je glede tega lahko, ko se produktivno delo odvoji od pomožnega, ker je proizvod kot glavni cilj zelo vidljiv. V pisarnah se v obrazilh včasih zelo težko spozna, kaj je glavna naloga nekoga postopka, saj z enim samim postopkom hkrati dosežemo več ciljev. Tako na primer prvi del grafikona v materialnem poslovanju izpolnjen zalogami. Analiza delovnih postopkov, ki je v tem delu grafikona, pa nam kaže, da je cilj teh delovnih postopkov sledeč:

a) da ugotovimo, če imamo dovolj materiala na zalogi, da to predamo in ga zabeležimo in da začnemo obnovljati iztrošeno zalogo.

Analiza drugega dela grafikona, ki obsega nabavljanje, pa nam kaže tri različne naloge: a) izpolnjevanje nakupovanja, b) preverjanje nakupovanja, c) spremljanje naročil.

Zdaj organizator za vsako od teh nalog postavlja vprašanja: kaj, kje, kdaj, kako, koliko, zakaj.

Tako začne preverjati, beleži vse tiste odgovore s katerimi ni zadovoljen. Analizo lahko izvede tudi na ta način, da preveri število primerkov posameznih obrazcev: 1. Ali je nujen vsak primerek, 2. Ali bi lahko primerke, ki se uporabljajo za neko funkcijo lahko uporabili še za drugo (tako bi ukiniti nek določen obrazec), 3. ali obstajajo

kar najbolje odgovarjala določenim delovnim operacijam.

Delokrog, ki ga predlaga organizator mora odgovarjati sposobnostim uslužbenca, vskladiti je treba razpored delovnih mest.

Struktura po organizatorjevemu predlogu naj ukine odvečna mesta in uvede tiste, ki so nujna, da se preneha s preveliko nasičenostjo, ali z razpisanjem pooblastil, kakor tudi z odvečno specializacijo.

Drugi del: sodelovanje

Da bi odgovorni vodilni uslužbenec razumel novo organizacijo dela, je treba tudi z njimi sodelovati. V teku skupnih zasedanj ob proučevanju načrta nove organizacije poslovanja, je treba proučiti tudi njihove predloge, tudi oni imajo precej izkušenj. Tudi umestne pripombe vodilnih uslužbencev je treba proučiti in doseči soglasje v vseh točkah. Ko bodo vodilni uslužbenca zadolženi z izvajanjem teh sklepov lahko začnemo z navajanjem nove organizacijske dela.

Četrta stopnja: Uvajanje nove organizacije dela

Ko so se odgovorni vodilni uslužbenec spoznali s sklepi, bo naloga organizatorja: a) da sestavi navodila, b) da pouči osebe o novem postopku, obrazcih in o morebitnih napravah, c) da začne s postopnim uvajanjem novega načina dela, d) da nadzira, če se navodila pravilno izvršujejo, e) da zagotovi za vsakega določeno delo.

x x x

Ta jednat pregled, je ostal žal brez podpore. Toda ideje, ki so bile nakazane, so pokazale pot kako je treba preiti k izboljšanju pisarniškega dela v gospodarskih organizacijah.

(M. G. Delfosse, L'Etude du Travail 56-1955.) (Konec)

OBISK MED SAVINJSKIMI HMELJARJI

Rumena roža vabi

Konji so se nemirno prestopali. Vozniki so stali ob kmetijskih vozovih in se veselo pogovarjali. Le takrat, ko je mimo njih privozil avtomobil in dvignil oblake prahu, so za trenutek prenehali, potem pa jim je beseda spet stekla:

»Pet minut ima zamude! je rekel Anže.

»Morda celo več,« mu je odgovoril nek drug voznik, pri tem pa je potegnil iz žepa uro z velikimi rimskimi številkami.

»Čakanje utruja, najraje bi zdremal.«

Nenadoma je njegove besede zmutil pisk lokomotive in ropot vlaka, ki se je bližal postaji. Potniki so izstopili. Veliko jih je bilo, precej več, kot običajno. Med njimi je bilo veliko žensk, vsaka pa je v rokah držala majhno košaro. Vozniki so jih obkrožili in še preden bi človek našel do deset, so se že poselele po vozovih. Zdej so le čakale, da jih vozniki odpeljejo. Bile so mlade in stare, nekatere so imele s seboj otroke. Pripekljale so se v vseh krajeh naše ožje in širše domovine, da bi z obiranjem hmelja kaj zasluzile.

Zakaj so prišle? Čudno vprašanje. Nekdo pač mora obirati hmelj. Če bi le človek mogel v trenutku razbrati njihove misli, potem se prav gotovo ne bi več vprašal, zakaj so prišle. Prišle so pač — nekatere hodijo v prelepo Savinjsko dolino tudi že po več let — ker jih vedno znova in znova vabi rumena roža — hmelj.

Divji hmelj je razširjen po vsej Srednji Evropi in Aziji. Stari Slovani so iz njega izdelovali opojno pijačo »bragov«. To je bilo zelo sladko pivo, ki so mu poleg hmelja dodali še nekaj medu. Sirjenje kulture hmelja pripada Starim Slovanom. Besedo hmelj so v drugi obliki sprejeli od Starih Slovanov tudi drugi zahodnoevropski narodi. Prvo točno vest o hmelju v Zahodni Evropi najdemo šele v osmem stoletju. Pipin, oče Karla Velikega, je daroval hmelj nekemu samostanu blizu Pariza. Brižinska škofa Anos in Arnold sta uredila precej hmeljnikov. To rastlino so sprva gojili le na samostanskih posestvih. Najstarejšje poročilo o hmelju v naših krajih beremo v zemljiski knjigi iz leta 1.150.

V 19. stoletju se je hmelj udomačil v Sloveniji in to na nekaterih posestvih plemičev. Leta 1882 se je razširil v Savinjsko dolino. V Vojvodini je grof Kotek zasadil hmelj v Donjih Sumah. Ko pa je bila sedem let kasneje izredno dobra letina, se je hmelj razširil v Zrečnanin in to mesto je kmalu postalo središče te kulture v Vojvodini. V Srbiji so hmelj gojili v Topčideru, Ljubicevemu in današnjem Rankovićevemu. Hmelj se v teh krajih ni preveč razširil. Zdej ga v glavnem gojijo v Savinjski dolini in v Vojvodini.

Savinjski hmelj — savinjski »holding« poznajo daleč izven meja naše domovine. To je angleška vrsta hmelja. V Savinjsko dolino je prišla potem, ko je peronospora uničila neko sorto nemškega hmelja. Angleški hmelj se je prilagodil podnebnju, ki je vplivalo, da je ta sorta postala ena izmed najboljših sort hmelja. Savinjski hmelj vsebuje precej mehkih smolnih

moluna in je zato povpraševanje po njem precejšnje.

Nekateri hmelj imenujejo rumeno zlato. Toda motil bi se tisti, kdor bi mislil, da se za hmeljarja začne delo takrat, ko je treba obrati letni pridelek.

Nedaleč proč od železniške postaje v Zalcu stoji sredi hmeljišč poslopje hmeljarskega inštituta. Savinjsčani so ga ustanovili že pred leti na željo proizvajalcev hmelja.

Na inštitutu vsako leto podrobno analizirajo kakovost pridelka, hmelj selekcionirajo, da bi dobili čim boljše hektarski donos in da bi odbržali odporne hmelja proti raznim boleznim. Letos so začeli stara hmeljišča krčiti, nastajajo nova in tako bodo vsako leto obnovili okrog 200 hektarov hmeljskih nasadov. Njim posvečajo posebno pozornost. Preizkušajo škropiva, hmeljarjem svetujejo, katere vrste naj uporabljajo. Zaščitno službo pa imajo hmeljarji organizirano tudi v kmetijskih združenjih. Več hmeljarjev skupaj ima škropilnico in kadar pride do bolezni, jo lahko v par dneh zatrote.

Kaj je pravzaprav hmelj? Hmelj je večletna rastlina, iz njenega stebra zraste vsako leto več stebel, ki so visoke po nekaj metrov. Prvo leto, ko hmelj posadijo, hmeljarji niso preveč zaposleni. Ze takoj naslednje leto pa je treba odstraniti zalistnike in začeti s čiščenjem. Hmelj je treba vsak dan natančno opazovati. Hmeljarji morajo posvetiti precejšnjo pozornost oskrbovanju rastišča, košenilju, skozi katere prehaja ta rastlina hrano. Glavne korenine pa v glavnem sesajo vodo. Razprostirajo se tudi do osametrov široko. Zlahtni hmelj je ženska rastlina. Njeni cveti vsebujejo hmeljev prah, tako imenovan lipulin (skledičaste žlezce, ki so napolnjene s tekočino).

Če pa pride do oploditve divjega hmelja (moške rastline)

zlahtno rastlino, to vpliva na kakovost hmelja. Zavoljo tega morajo divji hmelj čimprej odstraniti. To navadno naredijo tako, da divji hmelj izrujejo s koreninami vred. Tako delo je precej naporno (letos so pri čiščenju hmelja sodelovale tri delovne brigade) — pa kljub temu ostane še precej hmelja nedotaknjena. Divji hmelj večkrat raste v grmovju in ga zato z roko le s težavo uničimo. V inštitutu za hmeljarstvo v Zalcu so prav zavoljo tega začeli preizkušati na poskusnih hmeljiščih, kako bi s hormonskimi preparati napravili konec divjemu hmelju.

V mescu juliju hmelj dozori. V prvi polovici avgusta Savinjska dolina spet oživi. Iz vseh krajev Slovenije, pa tudi iz Hrvaške, prihajajo žene in dekleta na obiranje hmelja. Obirajo ga ročno. Hmeljevke, (to so palice, okoli katerih je ovit hmelj), enostavno izrujejo, medtem ko žičnice odrgajo s celotnega sistema (hmelj je na nekaterih hmeljiščih ovit okrog tankih žic, ki so na spodnjem koncu zakopane v zemljo, njihov zgornji del pa je pritrjen, oziroma povezan s posebnim sistemom žic). Ko so hmelj obrali, ga morajo čimprej posušiti, sicer se bo to poznalo pri njegovi kakovosti. Seveda je tu kopica problemov prav zaradi sušilnic za hmelj. Le-teh v Savinjski dolini nimajo dovolj. Kolikor pa jih je so majhne in precej zastarele. Zato bodo že letos zgradili nove in sodobnejše. Ko se hmelj posuši, ga spravijo v skladišče, kjer se hladi tudi po več dni in šele od tod potuje po naši domovini, največ pa izven njenih meja. Največji potrošnik hmelja so pivovarne, kjer ga uporabljajo bodisi kot aromatik ali pa kot konzervans pri izdelovanju piva.

Savinjska dolina ni torej znana le po svoji lepoti in prikupnosti, znana je tudi po največjem bogastvu — hmelju. Hmelj sicer ni pomemben prehranje-

ni artikel, je pa za našo državo velikega gospodarskega pomena. Vsako leto nam prinaša približno 4 milijone deviznih dolarjev. Ves ta denar pa ne priteka kar tako. Hmelj zahteva težkega dela. To vedo povedati zlasti hmeljarke, ki v teh dneh nabirajo rumeno zlato po vsej Savinjski dolini.

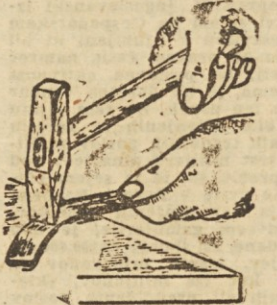
Savinjska dolina je spet oživila. Ze pred enim tednom so pričeli v vseh krajih od Vranskega pa do Vojnika obirati hmelj. Ta rastlina, sicer ni nujen prehranski artikel, je za nas velikega gospodarskega pomena. Vsako leto nam prinaša precej deviznih sredstev. Toda ta denar nam ne priteka kar tako, hmelj zahteva precej težkega dela. To nam zlasti vedo povedati žene in dekleta, obiralke »rumenega zlata«. (Marjanca Jemelc: Obiralke hmelja.)

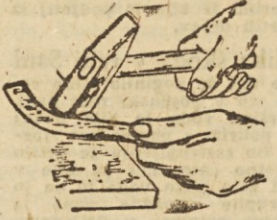
ALI ŽE VESTE

Ravnanje pločevine

Med orodja, ki jih nujno potrebujemo pri vsakdanjih domačih drobnih opravilih, spada tudi kladivo. Z njim lahko zabilimo zebel, poravnamo kos pločevine, toda to nam nič kaj dosti ne koristi, če ga ne znano pravilno uporabljati. Nevešč ljudje pogosto ravnao pločevino tako, da udar-

jajo po njenem notranjem, zakrivljenem robu. Kos pločevine bomo veliko lažje poravnali, če bomo udarjali s koničastim delom kladiva po zunanji površini pločevine. Naposled bomo ravnanje

pločevine končali s ploščastim delom kladiva. Pri tem je seveda važno, ko bomo hoteli poravnati debelejši kos pločevine, tedaj bo treba krepkeje udariti, zato pa bomo kladivo prišli za konec ročaja, kajti le tako bomo lahko dosegli močnejši udarec.

Pomagajo si z magnetom

Drobni kovinski delci, kot so na primer vijaki, majhni zebliji, risalni žeblički, se nam včasih hitro izmaknejo iz rok. Ker jih takoj ne najdemo, postajamo nervozni, jezimo se, ker ne moremo dela opraviti do kraja. Namesto, da se jezimo, raje

- O TEBI, TVOJEM DELU,
- TVOJIM USPЕHIN IN
- TEZAVAH PIŠE
- DELAVSKA
- ENOTNOST

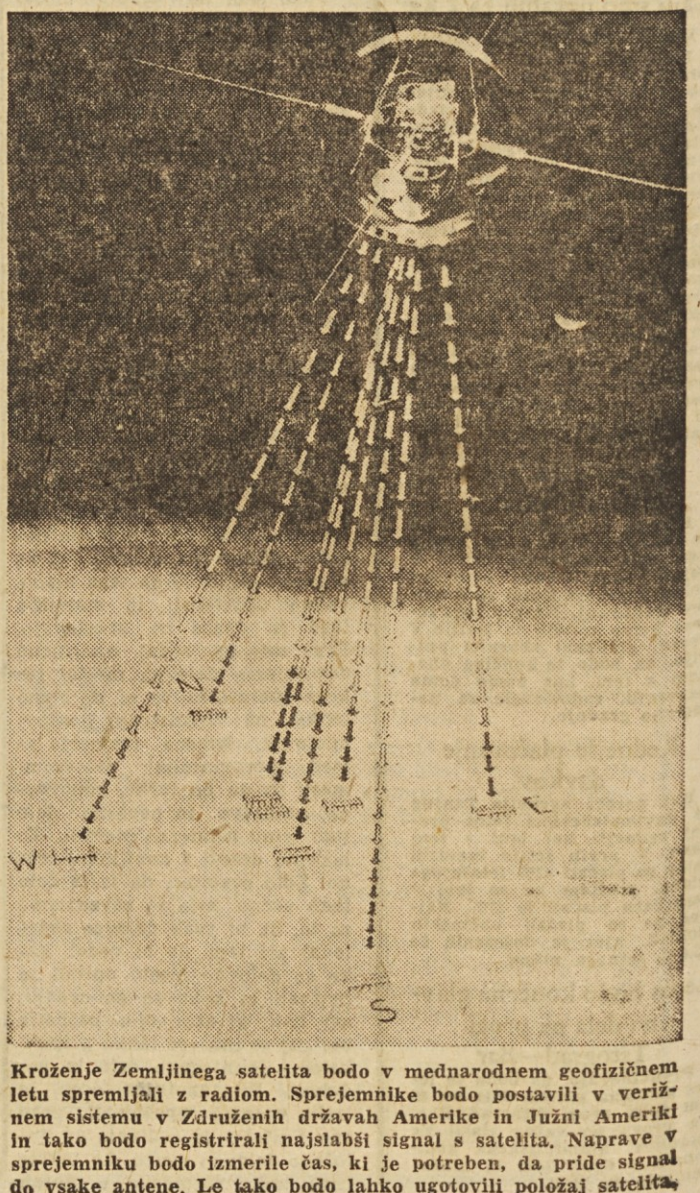
Nova verzija radarja

Konstruktorji radijskih aparatov se trudijo, da bi radarske slike postale razumljive preprostim mornarjem. Če bodo znatvena raziskovanja uspešna, bomo lahko uvedli radarske naprave tudi za manjše ladje.

- O TEBI, TVOJEM DELU,
- TVOJIM USPЕHIN IN
- TEZAVAH PIŠE
- DELAVSKA
- ENOTNOST

Televizijska gramofonska plošča

V Rimu so prikazali prvo televizijsko-gramofonsko ploščo. Na plošči so posneti zvoki pa tudi slike, ki jih lahko poznejše s televizorjem reproduciramo še večkrat.

Kroženje Zemljinega satelita bodo v mednarodnem geofizičnem letu spremljali z radiom. Sprejemnike bodo postavili v verižnem sistemu v Združenih državah Amerike in Južni Ameriki in tako bodo registrirali najslabši signal s satelita. Naprave v sprejemniku bodo izmerile čas, ki je potreben, da pride signal do vsake antene. Le tako bodo lahko ugotovili položaj satelita.

Luč na Goričkem

Po drugi svetovni vojni je elektrifikacija podeželskih področij v naši domovini zavzela precejšen obseg. V marsikateri hribovski vasi, kjer pred vojno ni bilo električnega toka, je zdej zasvetila luč. Pomurje je področje, ki danes

še ni elektrificirano. Ta del naše domovine nima elektrarne. Edina energetska žila je daljnovod Ormož — Ljutomer — Murska Sobota ter Ljutomer — Gornja Radgona. Elektrifikacija desnega brega Mure je šla nekoliko hitreje, saj sta na tej strani že razdelilni postaji Ljutomer in Gornja Radgona. Na območju levega brega Mure pa ni razdelilne postaje in je zato elektrifikacija potekala počasneje. Najprej so zgradili daljnovod od Murske Sobote do vasi Martjanec, nato pa ga podaljšali do Dolnje Lendave, da bi z električno energijo oskrbeli vrtnalce nafte.

Prekmurje delimo v Ravnosko in Goričko. Gotovo je, da bilo veliko lažje elektrificirati ravnoski del. Potegnili so daljnovode iz Ljutomera do Murske Sobote, od Murske Sobote do Dolnje Lendave, od Murske Sobote do Velike Polane in iz Murske Sobote do Petančev. V smeri proti Goričkem pa se je elektrifikacija razvijala takole: Murska Sobota — Cajnko — Gerlinci in Murska Sobota — Prosenjakovič z vejo nazaj na Kobilje.

Goričko je hribovit teren z gozdovi in polji. Vasi so delno strnjene, železnica je speljana od Murske Sobote do Hodoša in na Madžarsko. Vse to govori v prid elektrifikaciji. Tu je nekaj večjih krajev kot so Križevci, Salovci in

Nazaj v planinski raj

V planinski svet hiti iz leta v leto vedno več mladine in delovnih ljudi. Obiskovalci in ljubitelji gore pa je treba nenehno vzgajati, nuditi jim moramo vse, da bi uživali edinstvene lepote gore. Planinci pa bi morali skrbeti za red, mir in čistočo v planinskih postojankah, okoli njih, na planinskih poteh, pri studenih, na vrtovih in na razglednih počivalih. Na žalost pa večkrat opazimo na teh mestih cela gnojišča in skladišča Odpada. Ljubitelji gore moramo vzgajati tudi v tovarštvu, medsebojnim spoštovanju in kulturnem obnašanju v gorah in še prav posebej v planinskih postojankah. Na žalost v gorah pogosto srečujemo med gorniki vinjene ljudi. Planinske postojanke niso pivnice. Namejnene so ljudem, ki prihajajo v planinski svet z lepšimi in plemenitejšimi nameni, kot pa je uničevanje alkohola v gorah, ki je nevarno početje, saj izziva nevarnost in povzroča lažje, težje in celo smrtno planinske nesreče.

V gorah naj bo doma planinsko tovarštvo, ki je že premnogim naredilo bivanje v gorah prijetno. V planinah nikoli ne smemo precejevati svojih sposobnosti, nikdar se ne lotevamo tur, ki jim nismo dozoreli. Tovari-

ška pomoč je v gorah šestokrat nujno potrebna in plemenito dejanje.

V planine prihajajo delovni ljudje po blagodejni mir in počitek, mnogi izmed njih se srečni in zadovoljni veselih obrazov vračajo na svoja delovna mesta. Precej pa je tudi takih obiskovalcev, ki z vriski in vpijem motijo blagodejni in mnogim tako potreben planinski mir. Taki lažni ljubitelji gore — planinski vandali, — brezsrčno uničujejo planinske cvetje, edinstveni okras našega planinskega sveta. Kljub temu, da je trganje planinskega cvetja nekulturno in brezsrčno početje in da je planinsko cvetje zakonsko zaščiteno, ga nekateri »ljubitelji gore« brezsrčno uničujejo. Pri trganju planinskega cvetja se je že veliko planincev smrtno ponesrečilo. Pred takimi planinci niso niti varne planike, pečnice-očnice niti ne murke niti ne svišči in ostale planinske rože.

Edinstvena lepota našega planinskega sveta in vse planinske naprave, ki so jih gorniki zgradili s krvavimi žulji ter upogrnjenih hrbov in oznojenih obrazov, naj služijo le pravim ljubiteljem in obiskovalcem gore.

Kadrimo vse duri v planinski svet in poiskamo lepoto planinskega sveta mladini in vsem delovnim ljudem. -Z-

ELEKTRONI

zvesti pomočniki sodobnega človeka

Števena cev

Tudi štetje in računanje, ki je bilo še nedavno izključno »privilegij« človeških možganov, prevzemajo elektronske naprave. Velik korak v smeri osvoboditve človeka od dolgovoznih in enoličnih računskih operacij predstavljata dekadna števena cev, ki jo kaže slika 12. Ime »dekadna« je dobila zaradi tega, ker šteje po dekadah, t. j. od 1 do 10 v nasprotju z drugimi cevmi, ki so šteje samo do dve. Poenostavljeno shemo take cevi kaže slika 13. Iz žarčice katode padajo elektroni skozi špranje pozitivne ano-

2468
13579
EIT

Dekadno števeni cel EIT

dalje. Imamo torej pripravo za štetje električnih sunkov. Da nam bo taka cev res koristila, je potrebno pretvoriti tiste pobjave, ki jih želimo štet, v električne sunke. Števeda nam lahko šteje ena cev le od 0 do 9. Te cevi pa so zgrajene tako, da nam deset sunkov vrne elektronski žarek od 9 zopet na 0 in istočasno odda nov sunek drugi taki cevi, ki lahko torej šteje desetice. Na podoben način lahko štejemo s primerno več cevmi stotice, tisočice itd.

Za vsako številčno mesto potrebujemo eno cev. Da lahko štejemo do milijona, bi potrebovali 6 cevi (šteje bi od 0 do 999.999). Če pomislimo, da lahko preštejemo te cevi do 30.000 sunkov v eni sami sekundi in da jih lahko s primernim kombiniranjem uporabimo tudi za računanje, potem nam bo jasno, kakšno pridobitev predstavljajo.

Elektronska naprava za štetje tablet

Zelo poenostavljena notranjšost dekadne števene cevi (poglej od zgoraj)

Fantastična BALADA

Na letošnjem puljskem festivalu, katerega je bilo v našem dnevnem časopisu in raznih revijah posvečenega dokaj prostora, je bilo pravo odkritje filmsko delo Boštjana Hladnika: Fantastična balada. Film je bil pred dvanajst tisoč gledalci predvajani zadnji večer festivala. Zanimivo je, da so bila mnenja gledalcev povsem nasprotna. En del je film z živžanjem zavrnil, drugi del mu je dajal navdušeno priznanje. Ta ločena mnenja gledalcev kažejo, da Hladnikov film, ki mu je žirija enoglasno prisodila prvo nagrado, ni za širok krog gledalcev.

Kaj pravzaprav obravnava ta film, ki je vzbudil zanimanje, protest in navdušenje? Film, za katerega je napisal scenarij Gostiša Lojze, je delan po grafikah vsem nam poznane grafičarja in grafičarke Franceta Miheliča. Z izredno uspešno montažo Miheličevih grafik, katere povezuje enotna misel v močno celoto, je tovariš Hladnik ustvaril film velike vrednosti. Pokazal je, da ne obvlada samo filmske obrti, temveč je sposoben poslojati nova in originalna izrazna sredstva, kar je v tem svojem prvem filmu, ki ga je snemal kot profesionalni režiser, tudi dokazal. Lepota in težina »Fantastične balade« je v največji posrečeni realizaciji naslednje ideje: Nekdo je v agoniji in vse njegove ideje slednje misli veljajo življenju od katerega jemlje slovo. Spominja se svojega rojstva, jemlje slovo in fantovskih let. Pred našimi očmi se odvija njegovo lastno življenje. Skozi to življenje, polno grotesknosti, bede in razočaranja, prvi gnan od neugnanega ritma vedno naprej, naprej, dokler se mu telo in duh ne razbijeta na drobne koščke.

To je strahovita vizija. Vendar je film poln človečnosti in vere v življenje. Smrt prihaja kot naravni zaključek življenja, kot se to dogaja v prini. Ta smrt ni ne fatalna ne nosi znakov resignacije. Ona je le

Kot osnova Hladnikovega filma »Fantastična balada« so grafike Franceta Miheliča. France Mihelič je s svojimi partizanskimi deli in zlasti povojnimi grafikami postal eden najvidnejših slovenskih umetnikov, ki je tudi v inozemstvu že prejel mnoga priznanja. — Na sliki: Mrtvi kurent.

Nikoli se še nisem počutil tako zdravega in krepkega kakor tisto jutro. Nikoli se še nisem zavedal tako jasno, da je ni moči nad menoj, — da sem na svetu jaz sam, ki mislim in govorim in delam, kar mi je drago, — jaz sam, ki spoštujem in priznavam samo to, kar je meni v prid in na veselje. Nikoli se še nisem smejal tako glasno vsem božjim in človeškim avtoritetam, vsem zakonom in vsem idejam, vsem nazorom in vsem načelom. Nikoli se še nisem brigal tako malo za napovedi in teorije drugih ljudi; česar ne rabim, česar si ne želim ali česar si ne morem prisvojiti, to ni moje in me torej nič ne briga... Sonce je sijalo v mojo sobo, na moj obraz, na moje roke, na moje dušo; kajti to sonce je bilo ustvarjeno samo zaradi mene...

Drugače se zjutraj ne počutim tako dobro. Ali prejšnjo noč se mi je pripetilo nekaj zelo neprijetnega.

Napisal sem bil neko ref, in manuškript je ležal na mizi. Bilo je že pozno po polnoči, in svetilki se je dremalo. Telo sem bil jako utrujen, toda razburjena fantazija se je sprehajala po čudovitih svetovih onkraj zemlje. Videla je ljudi, ki ne živijo med nami, a so kjub temu bolj resnični in verjetni kot katerokoli pozemsko bitje, ki se oblači v frak in rokavice in čigar življenje, zapravljeno brez namena in brez koristi, ni drugega kot neumen sen...

Oči so se mi bile zatisnile.

Cez nekoliko časa sem se ozrl hipoma in skoraj prestrašen po sobi. In soba se mi je zadelala popolnoma spremenjena. Svetilka je dogojala; samo na miznem prtu je trepetalo še nekoliko medle svetlobe. Strop je bil nenavadno visok in obo-

biološki izhod nečesa kar je kot tako bilo nekoč spobeto. Vendar, v tem intermezzu je pokazana vsa vzvišenost življenja; kakšno bogastvo je življenje in kakšno bedna je smrt. To je afirmacija na eni in negacija na drugi strani: življenje in smrt.

Scenaristu Lojzetu Gostišu in režiserju Boštjanu Hladniku je film uspel. Priznanje mu je dal tudi festival v Pulji, ki je film označil kot pravo odkritje.

Nova filmska revija

Prve dni tega meseca je izšla v Zagrebu prva številka nove revije, ki nosi naslov »Filmska revija«. Revija je pričela izhajati na pobudo hrvaškega novinarskega društva. V svoji knjigi namerava zajeti vse vidnejše predstavnike filmske publicistike in javne filmske delavce. To nam potrjuje, da uredništvo katerega sestavljajo predstavniki iz vseh naših republik. Tudi prva številka s svojimi prispevki nam to potrjuje. Za kaj se je pokazala potreba po taki reviji? Filmska problematika je danes tako široka in raznovrstna, da jo je nemogoče resneje in izčrpnije obravnavati le priložnostno na straneh dnevnega in tedenskega tiska. Prav tako tudi doslej obstoječe filmske revije obravnavajo filmsko problematiko bolj ali manj iz zabavno-reklamnih aspektov. »Filmska kultura« naj bi izpolnila to vrzel. Na svojih straneh naj bi pretresala in razčiščevala najrazličnejša vprašanja filma iz načelnih, teoretskih, estetskih, vzgojnih in drugih gledišč. Z prve številke kaže, da je revija trdno stopila na zahtevano pot, saj so vsi članki skrbno napisani s težnjo, da doprinejo k večji jasnosti in razumevanju mesta in vloge, ki jo film v današnji stvarnosti ima.

Zanimiva kratkometrska filma

Skoro bomo imeli priložnost videti dva nova kratkometrska filma, ki ju bo te dni dokončalo ljubljansko podjetje za proizvodnjo filmov — »Viba-film«. Pred nekaj dnevi sta režiser France Kosmač in snematelj France Cerar končala snemanje kulturnega filma v barvah z naslovom »Pravica gospodac«. Scenarij je napisal Jože Javoršek. Glavni motiv filma je vzlet iz ciklusa fresk, ki so jih odkrili pred štiriinšestdeset leti v Hrastovju na Slovenskem Primorju.

Drugi film, katerega snemanje pravkar končujejo v Kopru nosi naslov »Bogastvo naše zemlje«. To je prav tako kulturni film v barvah, ki nam prikazuje lepote in čarose Slovenskega Primorja od Snežnika, preko Brkinov in Krasa do morja. Scenarij za ta film je napisal France Praja, režira ga Jože Buc, a snema Mile De Gleria.

PRVI

na mednarodnem tekmovanju amaterskih pevskih zborov

Komorni moški zbor v Celju obstaja nekako 8 let. Z rednimi vajami, s požrtvovalnostjo in predanostjo vseh članov se je zbor oblikoval tekom let v dostojno umetniško telo. V Celju samem je dosegel toliko popularnosti, da so ga radi podprli vsi, ko je potoval v avstrijsko Koroško in v Trst. Poleg drugih potovanj je obiskal tudi Beograd, kjer je z uspehom nastopil v Kolarčevi univerzi in posnel vrsto pesmi na trak za beograjski radio. In tako je prišlo do tega, da ga je Svet kulturno-prosvetnih zvez Jugoslavije na predlog Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije povabil, da zastopa našo državo na mednarodnem tekmovanju v Veliki Britaniji.

Komorni zbor se je lotil naloge z vso resnostjo ter vztrajno vadil tudi v hudi vročini. Skrbno je našteval vrsto predpisanih narodnih pesmi ter pripravil še pester in bogat program umetnih in narodnih od Koroške do Makedonije. Pevci so se polni pričakovanja podali na pot 6. julija. Toda sreča jim ni bila mila, Tauerne-express je privozil na Zidani most nabitno poln, v direktnih vozovih se sploh ni bilo mogoče prebrinuti in tako smo naskočili vlak, kot je kdo vedel in znal. V Münchenu je privozil vlak z zamudo; da bi jo izravnal, je namesto 15 minutnega postanka čakal le 5 minut in to je bilo za zbor usodno. Pevci so si skušali najti boljše prostore, toda vsled naglega odhoda vlaka so trije ostali na peronu. Po prestani nepriljetni borbi z nemško birokracijo je uspelo zaostali trojici dohiteti glavni skupino v Londonu, pet ur kasneje. To je bila edina smola, kajti ves ostali del potovanja je potekal v najlepšem redu.

Mednarodno tekmovanje amaterskih zborov in plesnih skupin v Angliji se vrši vsako leto v severnem Wellsu v letoviškem mestecu Llangollen. Letošnji festival je bil enajsti po vrsti. Sodelovalo je okrog 200 raznih skupin, od tega preko 140 zborov iz vseh delov sveta. Mesteca je bilo okrašeno z zastavami vseh sodelujočih držav, posebno pester pa je bil pogled na festivalski prostor. To je mesto zase, sestavljeno iz samih šotorov vseh velikosti. Največji med njimi je bil koncertni šotor, ki sprejme 10.000 poslušalcev. Oder, ves v cvetju je imel 20 m dolžine in 9 metrov globine. Tu je razpostavila izvrstno urejena radio in televizijska služba dvanajst mikrofонов, ki so služili za ozvočenje dvorane, za prenose in za snemanja na plošče. Poleg odra so bile postavljene koncertne električne orgle. Ni manjkalo torej ničesar. Vse je bilo kot v pravi koncertni dvorani: garderobe za ogledalci in umivalniki, čakalnice itd. Zanimivo je bilo, da je bil veliki šotor stalno nabit poln in da je bilo okrog njega še na tisoče ljudi, ki niso mogli dobiti vstopnice, pa so poslušali izvajanja po zvočnikih. Okrog koncertnega šotora so se vrstili manjši za predsedstvo, tajništvo, za glasbenega ravnanja, blagajno, dnevni tisk, pošto, policijo itd. Ča-

17. avgusta 1942. leta je v Roški ofenzivi dal svoje življenje za nov svet slovenski pesnik in pisatelj Miran Jarc. Rodil se je 5. julija v Črnomlju. V svojem literarnem ustvarjanju je ves človečen in se zlasti v zadnjih letih pred drugo vojno ves bolj poglablja v narodnostno in socialno vprašanje. Sedaj počiva v neznanem grobu nekje sredi roških gozdov. Na sliki lesorez pesnika Mirana Jarca, kot ga je upodobil Božidar Jakac leta 1927.

MIRAN JARC: DELAVCI S KMETOV

Temá je še, ko na kolesih blatnih brazdajo cesto iz vasi v tovarno. Se vsi diše po travnikih in poljih in kose, vile, grablje niso tuje rokám, ki so otipale še stroje in stare viže niso še v pozabi.

V nedeljah se še spomnijo na cerkev, čeprav uso mašo zunaj prestopijo, čeprav duhovna oglodajo po krčmah... Vera — nevera, kdo bi se prekekal! Ves teden v grobnici — to dušo izpije. Prinesi Miha, raje liter vina.

Tovarnarju ne belijo glave. Po mili volji jih plačuje, odpušča, in kdaj spet nekaj sprejme jih nazaj, in ti so mu za milost še bolj vdani, a drugi kolnejo se — med seboj.

sko zastavo, ki je visoko plapolala pred glavnim vhodom. Razigrani so delili avtograme. Zastopniki londonskega radia BBC so prosili vodstvo Komornega zbora za intervju in za nekaj pesmi, ki jih je zbor rad odpel posebej za angleške poslušalce. Iskrena zahvala in spominska zastavica so bili zunanji izrazi simpatij, ki jih je žel jugoslovanski zbor. Kritika s strani glasbenih strokovnjakov BBC pa je bila na moč lahkava.

Naslednji dan je imel zbor še eno važno nalogo. Povabljen je bil k sodelovanju v večernem internacionalnem koncertu. Poudarila ga je 10.000 glava množica. Zbor se je zavedal, da mora upravičiti naslov prvaka, zato se je krepko potrudil in res dobro zapel vrsto naših na-

— pustite pri miru! —
Nato sem se pripravil, da ji vzamem iz rok svoj manuškript. Toda v tistem trenutku mi je položil nekdo na ramo svojo težko roko, porinil me v stran ter sedel na moj stol. Obleden je bil v irhaste hlače in kratko, obrabljeno kamilžo. Tudi po svojem dolgočasnem obrazu je bil podoban Kodrovim junakom. Segel je čez mizo ter se polastil manuškripta.

Hm... dá... hm... hm... »naši slovenski!... hm... Vi!«

Ivan Cankar: Zjutraj

Spoznal sem ga po glasu. Ta človek je bil varuh spoštljivih tradicij. Potrudil se je k meni izza prašnih platnic različnih slovenskih literarnih zgodovinj, iz resno pisanih kritik in iz objektivnih razprav.

»Kako se predrznete napadati ugledne moške, ki so si pridobili teh in onih zaslug za domovino in njeno literaturo, in ki vam niso storili nikoli nič zalega?«

Ozri se je name z očitačim, nekako otožnim pogledom. Mene je ta pogled kolikor toliko pretresel.

»All oprostite, — ti ljudje so vendar mrtvi pri živem telesu, in zato jih moj udarci ne morejo boleti...«

»Mrtvi so. Toda zapomnite si, dragi moj, — to so mrtvci na prestolu! En sam izmed njih ima več avtoritete in uživa več spoštovanja kot devetindevetdeset živih ljudi. In to je v redu... Poznam jih, ki so bili pokopani že trikrat, in vendar se odkrije vsakdo, ki gre mimo njih smradljivih grobov.«

Dostojnost se je vseknila vdrguč. Opomniti moram, da se je posluževala v ta namen velikega zelenega roba.

»Se enkrat torej; kolikor bolj je človek mrtev, tem več avtoritete ima in tem bolj je spoštovanja vreden... In naposled je tudi nepraktično zaganjati se v ljudi, žive ali mrtve, ki imajo ugleda med svetom. Preden koga napadate, morate vedeti, če vam bodo drugi aplavdirali ali ne. Drgnite se ob ljudi, ki niso še priznani in ne ugledni in ne priljubljeni! Na tak način si pridobite brez posebnega truda slavo junaško... A kakor pišete tukaj, dragi moj... to prvič ne odgovarja tradiciji in vam, drugič, ne bo čisto nič koristilo.«

Prepričal me je v nekaterih ozirih s svojim resnim tonom; hotel sem se mu pokloniti in obenem sem segel mehanično po manuškriptu. Toda seglo je po njem tudi deset drugih rok. Vsa soba je bila polna najrazličnejših zakonov in obzirov; vstajali so iz časopisov in brošur, prihajali so od bogve kod. Verski zakoni, npravniki, družabni obziri, literarni obziri. Človek bi nikoli ne mislil, da jih je toliko na svetu. Pri vsakem koraku se spotakne lahko ob kako abstraktnost... Ali največ

ZAHODNONEMŠKI SINDIKATI IN PARLAMENTARNE VOLITVE

Sindikati za boljši parlament

PO DVODNEVNEM ZASEDANJU V BERLINU JE VODSTVO ZAHODNONEMŠKIH SINDIKATOV PRIPOROČILO VSEM NEMŠKIM VOLIVCEM, NAJ NA BLIŽNJIH VOLITVAH VOLIJO »TAKŠNE KANDIDATE, KI SE BODO NE GLEDALI NA SVOJO STRANKARSKO PRIPADNOST ZAVZEMALI ZA INTERESE DELAVCEV.«

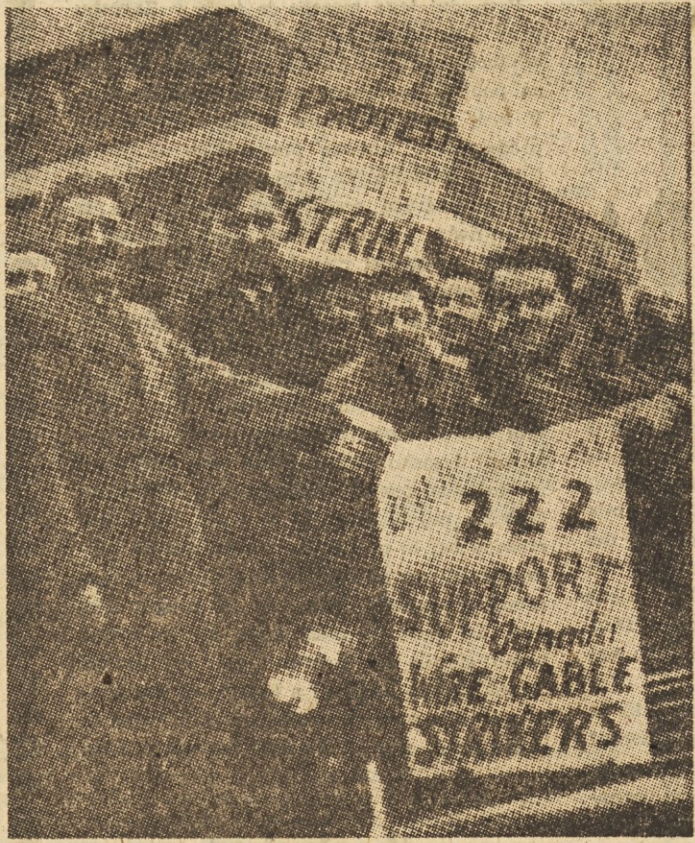
dobnim geslom (izvolimo boljši parlament), ki ga je vladna krščansko-demokratska stranka proglasila za socialdemokratsko geslo.

Takšno neodvisno stališče sindikatov so narekovala trenja v sindikalnem vodstvu, ki ni enotno glede podpore socialnim demokratom.

Izvršni svet Zveze nemških sindikatov je izrazil upanje, da bo bodoči zahodnonemški parlament uspel preprečiti naraščanje cen, zvišati kupno moč delavcev in omogočiti pravičnejšo razdelitev narodnega dohodka v Zahodni Nemčiji.

Zahodnonemška javnost je pričakovala, da se bodo sindikati vključili v predvolilno kampanjo, ki postaja vedno bolj vroča, na tak način kot so se, ne da bi se neposredno opredelili za eno izmed političnih strank, čeprav je vsem jasno, da so sindikati ena izmed najmogljivejših trdnjav socialnih demokratov.

Tudi na zadnjih parlamentarnih volitvah leta 1953 so sindikati stopili pred volivce s podobnim geslom.

Canadski delavci stavkajo... V številnih kanadskih podjetjih so namreč delavci s stavko podprli stavkajoče delavce družbe »Canadian Wire and Cables«. Te stavke so izraz teže občutnosti kanadskega sindikalnega gibanja.

Zadnji gospodarski ukrepi francoske vlade, ki jih je povzročila težnja po nadaljevanju vojne v Alžiru, so občutno prizadeli življenjsko raven delovnih ljudi v Franciji. — Na sliki: Stavka delavcev v Parizu.

TEŽAVE BRITANSKEGA KOLONIALIZMA V JUŽNI AMERIKI ZMAGA NAPREDNIH SIL V GVAJANI

NA VOLITVAH ZA ZAKONODAJNI SVET GVAJANE, BRITANSKE KOLONIJE V JUŽNI AMERIKI, JE ZMAGALA LJUDSKA NAPREDNA STRANKA DR. JAGANA, KI JE POZVALA VOLIVCE, NAJ ENOTNO NASTOPIJO PROTI DOLGOLETNI »BRITANSKI KOLONIALNI DIKTATURI.« DR. JAGAN JE TO ZMAGO OČENIL KOT »PORAZ REAKCIONARNIH SIL.«

Leta 1953 so bile v Gvajani prvič parlamentarne volitve. Zmagala je Ljudska napredna stranka, ki ima radikalne socialistične ideje. Angleske oblasti pa s tem niso bile zadovoljne; volitve so razveljavile, ustavo ukincile in dr. Jagana izgnale. Tediš so Britanci razglasili, da Gvajana še ni zrela za politično samostojnost in da ji je potrebno še daljše obdobje kolonialne uprave. Dežela je dobila novo ustavo, po kateri ima guverner pravico veta na vse sklepe Zakonodajnega sveta in vlade. Da bi se izognili presenečenjem so sklenili, da bodo v bodoče volili le polovico članov Zakonodajnega sveta, polovico pa jih bo določil guverner.

Ob koncu preteklega meseca so kubanski sindikati organizirali generalno stavko v mestu Santiagu. Batista je tedaj razveljavil ustavo in oklical obse-
dane delavce, ki so se sicer prej odpravili v izgnanstvo. To je povzročilo še

KAJ SE DOGAJA NA KUBI Vojna ljudstva proti diktaturi

NA KUBI NI MIRU, VOJNA DIVJA V TEJ MAJHNI SREDNJEAMERIŠKI OTOKSI DEŽELI GORČENNA VOJNA PROTI DIKTATURI FULGENZIA BATISTE IN NJEGOVIH PRISTAŠEV.

Zahodni časopisi pišejo o tej vojni že nekaj mesecev. Uporniške partizanske odrede vodi Fidel Castro, znan napredni kubanski politični voditelj. Zavzeli so že precejšnje ozemlje na Vzhodni Kubi. Vlade vojaške enote jih doslej niti enkrat niso porazile.

Upornike podpira večina kubanskega ljudstva. Revolucio-

ljniji odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Ob koncu preteklega meseca so kubanski sindikati organizirali generalno stavko v mestu Santiagu. Batista je tedaj razveljavil ustavo in oklical obse-
dane delavce, ki so se sicer prej odpravili v izgnanstvo. To je povzročilo še

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

Japonske delavke, zaposlene v ameriških vojaških bazah v Tahikavi, so pred nedavnim stavkale, da bi dosegle boljše delovne in življenjske pogoje.

ljniji odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Ob koncu preteklega meseca so kubanski sindikati organizirali generalno stavko v mestu Santiagu. Batista je tedaj razveljavil ustavo in oklical obse-
dane delavce, ki so se sicer prej odpravili v izgnanstvo. To je povzročilo še

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Iz zadnjih vesti, ki prihajajo s Kube, je razvidno, da partizanske enote Fidela Castra napredujejo proti Santiagu, glavnemu mestu Kube.

hujši odpor proti diktaturi. Ljudstvo je privrelo na ulice, prišlo je do spopadov, bilo je več mrtvih in ranjenih. Policija je zaprla številne voditelje sindikatov, delavskih in meščanskih strank. S tem pa ni zatrla upornega duha kubanskega ljudstva. Demonstracije in stavke se nadaljujejo, še vedno pa dajo žrtve, policija se vedno zapira napredne Kubicane. Pred dnevi je zaprla 9 sindikalnih voditeljev, ki jih namerava soditi naglo sodišče.

Japonke zahtevajo prepoved atomskega orožja

Zene iz Hirošime in Nagasakija (japonskih mest, na katera so Američani ob koncu zadnje vojne vrgli atomski bombi), ki so se pred nedavnim zbrale na veliko zborovanje, zahtevajo prepoved uporabe vsega atomskega orožja. To svojo zahtevo so napisale v spomenici, ki so jo poslale svetovni konferenci za prepoved atomskega orožja v Tokiju.

ZVEZA BRITANSKIH TRANSPORTNIH DELAVCEV IN NJEN PREDSEDNIK

BOJ ZA DVIG ŽIVLJENJSKE RAVNI

V ZADNJIH MESECIH SO V BRITANSKEM TISKU VEČKRAT OMEMILI FRANCA CONSINA KOT PA PREDSEDNIKA VLADE MACMILLANA. ZAKAJ? KDO JE CONSIN IN KAJ POMENI ZA BRITANJO?

Franck Consins je generalni sekretar Zveze transportnih delavcev, član vodstva Kongresa britanskih sindikatov in laburistične stranke. Njegova sindikalna organizacija je najmogljivejša med kakimi 200 sindikalnimi organizacijami, ki so članice konfederacije RaaS6e um nice Kongresa britanskih sindikatov. Ima kakih 1.300.000 članov, v banki pa nad 10 milijonov funtov. To je ogromna vsota, zelo pomembna pri ocenjevanju moči sindikalne zveze, kar dokazuje, kako dolgo lahko člani stavkajo. Spomnimo se samo nedavne uspešne stavke 70.000 britanskih sofarjev, ki jo je organizirala ta sindikalna zveza.

Vendar ni Consins znan le zaradi moči svoje sindikalne organizacije. Ima tudi osebne zasluge, da je postal eden od najuglednejših voditeljev britanskih sindikatov. Že 14 let je bil star, ko je postal član sindikatov. Najprej je bil rudar, potem pa šofer. Ima pre-

Britanska Gvajana je ena izmed zadnjih kolonialnih dežel v Južni Ameriki. Meri 214.962 kvadratnih kilometrov in ima kakih pol milijona prebivalcev — črnece, mulatov, Indijce in Malajce. Glavno mesto je Georgetown.

Gvajanci pridelujejo sladkorni trs, banane, kakao, kavo in riž. Važno je tudi izkoničenje boksita. Dežela je industrijsko raszostala, kmetijstvo pa je še dokaj ravno.

Leta 1953 so bile v Gvajani prvič parlamentarne volitve. Zmagala je Ljudska napredna stranka, ki ima radikalne socialistične ideje. Angleske oblasti pa s tem niso bile zadovoljne; volitve so razveljavile, ustavo ukincile in dr. Jagana izgnale. Tediš so Britanci razglasili, da Gvajana še ni zrela za politično samostojnost in da ji je potrebno še daljše obdobje kolonialne uprave. Dežela je dobila novo ustavo, po kateri ima guverner pravico veta na vse sklepe Zakonodajnega sveta in vlade. Da bi se izognili presenečenjem so sklenili, da bodo v bodoče volili le polovico članov Zakonodajnega sveta, polovico pa jih bo določil guverner.

Co sine se odločno zavzema za laburistično vlado. Če bo nekdo Gaitskell postal predsednik vlade, bo prav gotovo želel Consinsovo sodelovanje. Ta sindikalni voditelj brezkompromisno podpira laburistični načrt o javnem lastništvu proizvodilnih sredstev in odklanja vsako zamrzovanje mezd.

Zveza transportnih delavcev je pripravila eno od najbolj ostrih resolucij za letno konferenco Kongresa sindikatov, ki bo 2. septembra v Blackpoolu. V tej resoluciji zahteva, naj britansko sindikalno gibanje — dokler so cene in dobički izven javnega nadzora — organizira množično akcijo za zvišanje mezd kadarkoli se bodo dvignili življenjski stroški.

Zaradi tega konservativci napadajo Consina. Želeli bi, da bi bil njegov vpliv v sindikatih manjši, da njegova beseda ne bi zalegla toliko kot zaleže-

Japonske delavke, zaposlene v ameriških vojaških bazah v Tahikavi, so pred nedavnim stavkale, da bi dosegle boljše delovne in življenjske pogoje.

OKNO V SVET

Sindikavno gibanje v Vietnamu

»Naše naloge so težke, toda tudi slavne. Vsi se moramo še bolj združiti v Domovinski fronti, da bomo prispevali k utrditvi Severnega Vietnam, ki pomeni temelj moči našega ljudstva. Vsi, v vseh panogah dejavnosti, se moramo trdno in domoljubno združiti, okrepite proizvodnjo in varčevanje. Vsi moramo za vsako ceno uresničiti naš plan gospodarske obnove in kulturnega razvoja.« je dejal predsednik Ho Si Minh, ko je ob letošnjem Novem letu čestital vietnamskemu ljudstvu, vojakom, oficirjem in vsem delovnim ljudem svoje dežele.

Del teh nalog je v programu vietnamskih sindikatov, ki so združeni v Generalni konfederaciji dela Severnega Vietnam — Tong Lien Doan Lao — Dong Vietnam, kot se imenuje v njihovem jeziku. Dvajsetega julija letos je minilo 11 let odkar se je osnovala ta konfederacija, ki je tudi članica Svetovne sindikalne federacije. V svojem okviru združuje tri nacionalne sindikalne federacije, pet oblastnih zvez in trideset pokrajinskih oziroma mestnih sindikalnih unij. Sindika-

ti se s svojo dejavnostjo vse bolj uveljavljajo pri gibanju za večjo proizvodnjo. V sodelovanju z različnimi vladnimi resorji in družbenimi organizacijami uveljavljajo ukrepe za postopno zboljšanje življenja delavcev, tistih delavcev, ki so bili še do nedavnega samo »kulilji«.

Temeljna naloga sindikatov in njihovega članstva je vsekakor uresničitev državnega gospodarskega načrta.

Sindikavno gibanje vietnamskega ljudstva se je začelo že 1924 leta, ko so delavci spontano zahtevali izboljšanje življenjskih razmer v podjetjih in na plantažah. Leta 1930 je prišlo do oborožene vstaje delavcev in kmetov v Nge Anu in Ha Tinhu; v treh okrajih so ustanovili oblast sovjetov. Kolonialni gospodarji pa so do konca 1931 leta to gibanje zatrli. V letih 1936 do 1939 so se nadaljevale delavske akcije, bilo je vsega skupaj nad dva tisoč aktcij, v katerih je sodelovalo nad milijon ljudi. Med drugo svetovno vojno so kolonialisti vztrajno zatirali revolucionarno gibanje. Takrat

je bilo osnovano »Združenje delavcev antilperialistov«. Maja 1941 je nastala »Fronta unije za osvoboditev Vietnam« (Viet Minh) in omenjeno Združenje se je spremenilo v »Združenje delavcev za rešitev domovine«. Ilegalno so fiskalni časopis »Dao Dong« (Delo), ki je bil glasilo in vzgojno sredstvo nove organizacije. V avgustu 1955 je revolucija zmagala in zavladala je revolucionarna ljudska oblast. Od takrat dela »Združenje delavcev za rešitev domovine« javno in se naglo razvija. Kot rečeno je bila že 20. julija 1946 ustanovljena Generalna konfederacija dela Vietnam. V januarju 1950 je bil prvi nacionalni kongres vietnamskih sindikatov, na katerem so izvolili Centralni izvršilni komite, verifikacijsko komisijo in stalni komite Generalne konfederacije. Sprejeli so tudi resolucijo, ki je mobilizirala vse sile delavcev za boj proti kolonializmu.

Marca 1954 je Prva nacionalna konferenca sindikalnih aktivistov sprejela spomenico o krepitevi sindikalnega dela na osvobojenih ozemljih in ne začasnokupiranih področjih, v januarju 1956 pa je bila druga konferenca, ki je sprejela sklepe o mobilizaciji fizičnih in umskih delavcev za izpolnitev letnega državnega plana.

Na čelu vietnamskih sindikatov je Nacionalni kongres sindikatov. Njegovi izvršilni organi so Centralni izvršilni komite in stalni komite, razen tega pa še zveze in federacije na nacionalni, oblastni, proizvodni, obrski in medicinski podlagi — vse do sindikalnih podružnic in grup.

Po omenjenem državnem planu se je od leta 1955 do 1956 proizvodnja povečala za 57%. Ko bo plan uresničen, bodo državna podjetja dajala 98% vrednosti proizvodnje velikih podjetij. Industrija proizvaja predvsem blago za široko potrošnjo, za kmetijstvo, za gradnjo objektov, ki bodo dajali električno energijo in za izvoz. Tudi vladna politika obnove in razvoja obrtnih podjetij se je dobro obnesla. Konec 1955 leta je bilo zaposlenih v obrtnih podjetjih vseh strok nad 100.000 ljudi, vrednost proizvodov pa je dosegla v prvem tromesečju 1955. leta vsoto 30 milijard dongov. V vsem letu 1955 je znašal prilhanek 4.800 milijonov dongov.

Generalna konfederacija dela uspešno uresničuje svoje naloge, hkrati pa vzdržuje prijateljske stike tudi z drugimi sindikalnimi organizacijami sveta in sicer prek Svetovne sindikalne organizacije pa tudi neposredno. Pred nedavnim,

ko smo imeli v Jugoslaviji Kongres delavskih svetov, sta prišla k nam dva delegata vietnamskih sindikatov: Nguyen Ho, član Izvršilnega

komiteja, in Din Van Lin, voditelj Mednarodne sekcije. Oba sta se živo zanimala za naše izkušnje na področju delavskega samoupravljanja. (T. D. — Politika)

Veselite ob osvoboditvi Hanoja, glavnega mesta Sev. Vietnam